

60
JAAR

Maandschrift voor

Bijenteelt

VERSCHEIJNT MAANDELIJKS - 59e JAARGANG - NUMMER 5 - MEI 1957

BESCHERMINGSMIDDELEN

Beroker (blaasbalg). Hierin kunt u een rolletje golfkarton gebruiken om rook te verwekken f 6,—

Rookpatronen voor deze beroker, rolletjes golfkarton kant en klaar. U houdt er een lucifer onder tot het golfkarton schroeit en doet dat dan vlug in de beroker f 0,04

Beroker Vulkan. Hier is de blaasbalg vervangen door een veerwerk dat een ventilator aandrijft. Met één handgreep in en buiten werking te stellen. Het veerwerk loopt ongeveer een kwartier f 18,—

Dathepijp met kogelventiel. Men vult de kop van de pijp met tabak of ander rookmateriaal, steekt het al blazende in het mondstuk, van onderen aan en de rook komt uit de rookgeleider. Het ventiel voorkomt dat de rook in het mondstuk opstijgt f 7,25

Dathepijp zonder kogelventiel f 6,75

Rookblazer. Dit is een Dathepijp die men niet in de mond houdt, doch die aan een koord om de hals wordt gehangen. Men blaast in een mondstuk, dat met een ruis slang aan de pijp verbonden is. De rook komt uit de andere kant van het mondstuk f 7,60

Bijenkap, ruim model, met paardehaar vizier f 4,50

Bijenkap, gewoon model, m. paardehaar vizier f 4,—

Bijensluis met paardehaar vizier. Wordt over de hoed gedragen en geeft dus meer ruimte tussen vizier en gelaat, daardoor minder warm f 4,75

Paardehaar vizier met pijpgat om het niet meer bijendicht vizier van kap of sluis te vervangen. Het pijpgat van alle kappen en sluis is voorzien van rubber, dat het gat afsluit als men geen pijp gebruikt f 1,50

Handschoenen van rubberdoek, per paar f 5,50

Handschoenen van leer, per paar f 8,—

Carbollap van Engels pluksel, houdt de carbolgeur zeer lang vast f 1,20

Flesje carbol voor uw carbollap f 1,—

Flacon vaseline. Met een kwastje op draaglijsten en af-

standblikjes strijken, voorkomt vastkitten f 0,75

Handleiding voor het beitsen en schilderen van bijenkasten, het inzetten van kunstraat, het kolbtoestel en zijn gebruik en een overzicht van de Aalster Bedrijfsmethode **GRATIS.**

Hebt u onze nieuwe, geïllustreerde prijs-courant nog niet? Een briefkaart en overmorgen hebt u hem in de bus.

Al onze prijzen zijn vrijblijvend

GOEDE DINGEN

BIJENHUIS

WAGENINGEN

Tel. 2863

Giro 823276

VERZOEK AAN ALLE NEDERLANDSE IMKERS

Aan het Laboratorium voor Vergelijkende Fysiologie te Utrecht worden onderzoeken verricht over de invloed van de bijenkoningin op het gedrag en de ovariëntontwikkeling van werkbijen. Het aantal koninginnen dat nodig is voor de bestudering van dit probleem, is zeer groot. Daarom verzoeken we alle Nederlandse imkers het volgende:

Gaarne zouden we van u koninginnen ontvangen, zowel dode als levende, onbevuchte als bevruchte. Beschadiging is geen bezwaar. Slechts over het al of niet bevrucht zijn is een aanduiding uwerzijds gewenst.

U kunt de koninginnen eenvoudig per post in een lucifersdoosje verzenden. De door u gemaakte verzendkosten worden, evenals vorige jaren, door ons vergoed.

Laboratorium voor
Vergelijkende Fysiologie,
Jan van Galenstraat 17,
Utrecht

De Doodshoofdvlinders in 1956

Dank zij de medewerking van vlinderwaarnemers, bijenhouders en dagbladlezers, hebben we een voortreffelijk overzicht gekregen over het voorkomen van deze opvallende vlinder in 1956.

Zoals al te voorzien was, is dit een recordjaar geworden, dat ver boven alle voorgaande seizoenen uitsteekt. Was het gemiddeld aantal exemplaren dat sinds 1940 per jaar gemeld is, 16 stuks, in 1956 brachten we het tot 344! Niet alleen in ons land is een opvallend aantal van deze prachtige grote vlinders gezien, ook op de Britse eilanden heeft men een cijfer bereikt, dat alle voorgaande jaren verre overtreft. Merkwaardig genoeg echter blijft het Engelse getal behoorlijk onder het onze en dat niettegenstaande het veel grotere aantal waarnemers, waarover men daar beschikt en ondanks de veel grotere oppervlakte. Natuurlijk vragen we ons af, waaraan een dergelijk groot aantal exemplaren toe te schrijven is. Helaas moeten we het antwoord hierop schuldig blijven. Een feit is, dat ook in Zuid-Europa veel meer Doodshoofdvlinders geweest zijn dan in andere jaren. Een Zwitserse vlinderverzamelaar zag er op één enkele avond een honderdtal, die om de lampen van een hotel rondvlogen. En ook van Sicilië hebben we een waarneming over abnormaal veel vlinders van deze soort. Maar ook in deze streken hoort de soort net zo min thuis als bij ons. Het is een bewoner van Midden-Afrika, die echter elk jaar naar noordelijker streken trekt als een echte immigrant. Onze winters kan hij in de vrije natuur onder geen enkele omstandigheid doorstaan. We zijn dan ook elk jaar op nieuwe import aangewezen en die is in de regel schaars. Of er dus iets bijzonders met dit soort in Afrika aan de hand is geweest, weten we helaas niet, al zouden we het wel sterk gaan vermoeden. Geen mens toch zal verwachten, dat de zomer van 1956 in Europa zo uitzonderlijk gunstig is geweest voor een dergelijke tropische soort. Te weinig zonneschijn, te lage temperaturen, te veel regen, dat zijn nu juist geen factoren waarvan men aanneemt, dat ze bevorderlijk zijn voor een opvallend sterke vermeerdering van de nakomelingschap van de uit het zuiden toegevlogen vlinders!

In elk geval is de waarneming van een zo plotselinge opvallende invasie al op zich zelf interessant genoeg. Ik dank hierbij de imkers, die zo vriendelijk waren hun ervaringen mee te delen en zo mee te helpen aan het completeren van de gegevens omtrent een der merkwaardigste gebeurtenissen, die we tot nog toe bij de studie van de Nederlandse trekvlinders hebben meegemaakt.

B. J. LEMPKE

U.S. Department of Agriculture.

Agricultural marketing service. Crop reporting board.
Honey. Annual summary 1956.

De honingproductie in de V.S. bedroeg in 1956 totaal 215 miljoen pounds. Dit was 15% minder dan in 1955. Het aantal bijenvolken bleef gelijk, n.l. 5.322.000. Gemiddelde produktie per volk dus 40,2 pounds. Het algemene gemiddelde over een aantal jaren is 43,6 pounds. Dit gemiddelde is veel lager dan men in het algemeen hier denkt. De hoge opbrengsten per volk worden echter ook in Amerika slechts door enkele imkers bereikt. Er zijn ook vele amateurs met kleine bijenstanden.

De totale voorraad midden-december 1956 wordt geschat op 49 miljoen pounds, d.i. 23% van de produktie. De gemiddelde prijs van alle honing was in 1956 19,0 cents (Amerikaans!) per pound, dat is 1,2 cents hoger dan in 1955. De groothandelsprijs voor slingerhoning was gemiddeld 15,2 cents per pound (14,3 cents in 1955).

Openstelling

BEVRUCHTINGSSTATION SCHIERMONNIKOOG

Het darrenvolk van de heren Gebr. Nijhuis te Hengelo (Ov.) zal van 11 juni tot 24 juli op het eiland worden geplaatst.

De voorwaarden voor het gebruik van het bevruchtigingsstation zijn afgedrukt in het Groentje van de vorige maand.

DRINGENDE BEHOEFTE AAN PROPOLIS Geneeskunde loopt vast als de imkers niet helpen

Het onderzoek inzake het gebruik van propolis in de geneeskunde loopt vast als er niet in zeer korte tijd minstens 5 kg. propolis komt. Stuur uw propolis daarom direct aan de heer J. Kaal, Fultonstr. 80, Den Haag. Behalve de kosten wordt daarvoor een redelijke prijs vergoed.

NAGEKOMEN MARKTBERICHT

Bijenmarkt Weert, 17 april 1957: Aanvoer 25 kasten, 15 zesramers, 20 korven. Verkocht 20 kasten voor f 18,— tot f 25,—; 15 zesramers voor f 15,— tot f 20,— en 18 korven voor f 16,— tot f 20,—.

De handel was zeer vlot. Vele volken werden verkocht aan Belgische imkers en fruittelers. Ook waren er volken, die tweemaal van eigenaar verwisselden en met behoorlijke winst. De handel in imkersartikelen was ook zeer geanimeerd, tal van nieuwe kasten en veel kunstraat werd verkocht, voor het grootste deel naar België.

H. BAETS

„De Wereld van de Honingbij” en een groot aantal andere bijdragen moeten wegens plaatsgebrek wachten.

Red.

Alweer een methode

OM KONINGINNEN IN TE VOEREN

DOOR

Dr. C. L. DEELDER

De neiging van imkers om nieuwe koninginnen in een volk in te voeren is, zoals bekend, reeds groot geworden, sinds men van korven op kasten overschakelde, en zal nog wel steeds meer toenemen naarmate men de kwaliteit van zijn kastvolken wenst te verhogen.

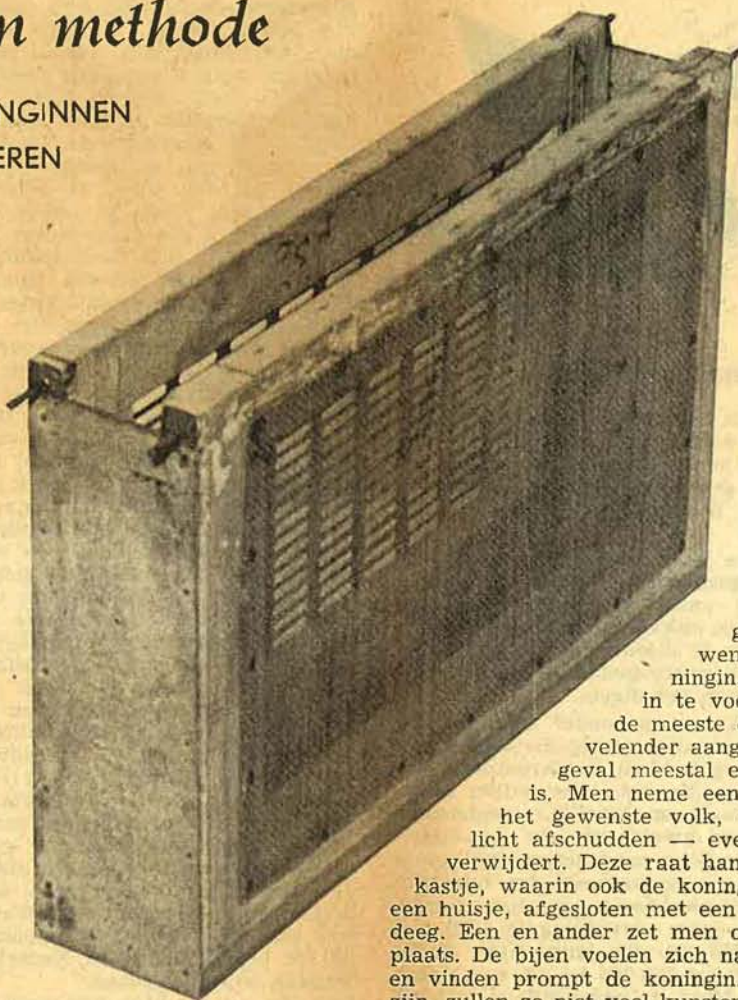
Het goed invoeren van koninginnen is echter 'n vrij riskant werkje en als gevolg daarvan treft men telkens weer in de bijenliteratuur beschrijvingen van nieuwe invoermethoden aan. Nu is het zo, dat, wanneer er voor een probleem verschillende oplossingen bestaan en er steeds nieuwe bijkomen, dit een aanduiding is, dat geen der methoden eigenlijk deugt.

Dit kan dus van de hieronder beschreven methode ook verwacht worden. Ik meen echter, dat deze toch wel van zodanig gehalte is, dat het risico van het invoeren van een koningin tot een minimum beperkt wordt, zelfs in een groot volk. Alvorens tot de beschrijving over te gaan, wens ik eerst nog op te merken, dat ik zeker niet de geestelijke vader ervan ben. Het systeem werd bij enkele imkers rond Haarlem aangetroffen, en zal wellicht ook bij anderen in gebruik zijn. Het verdient m.i. echter wel aanbeveling, dit grotere bekendheid te geven.

Het apparaat waarvan gebruik gemaakt wordt (zie afbeelding) is een variant op het toestel beschreven in Schotman's „Handboek”, par. 411. Zoals men ziet is het het soort kastje, waarvan de afmetingen zijn pl.m. 36.5 x 22.8 x 7.2 cm. In het kastje is juist plaats voor 1 raat. Aan de ene zijde is bijengaas bevestigd, aan de andere zijde moerrooster.

De procedure is nu als volgt, waarbij we o.a. van de volgende twee mogelijkheden kunnen uitgaan.

1) Men wil een koningin uit een volk(je) in een ander volk invoeren. Om te beginnen wordt dan natuurlijk het laatstgenoemde volk moerloos gemaakt en worden eventuele doppen weggesneden. Nu haalt men voorzichtig uit het eerstgenoemde volkje de raat waarop de koningin loopt en laat deze — met de bijen! — in het bakje zakken, waarvan men het moerrooster van te voren met een krant heeft dichtgeplakt. De kieren tussen de toplat en de bovenkant van het bakje worden daarna dichtgestopt. Nu wordt het bakje in het moerloze volk gehangen, nadat men daar eerst 2 raten uitgenomen heeft om ruimte te hebben en men sluit de kast. De bijen in het bakje en in het volk zoeken nu onmiddellijk contact met elkaar door het gaas heen, waarbij de laatste gewaar worden dat er een koningin op raat in het volk aanwezig

is. Na verloop van tijd wordt de krant stukgeknagd, waarna er bijenverkeer via het moerrooster plaatsvindt. Na enkele dagen haalt men het bakje uit het volk en hangt de raat met koningin op dezelfde plaats in het volk, waarna de raten aangeengeschoven worden en de kast weer rustig gesloten wordt. 2) Men

wenst een aangekochte koningin, ontvangen in 'n kooitje in te voeren. Dit geeft kans op

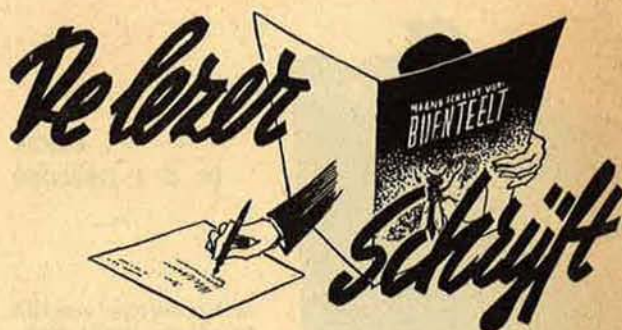
de meeste ongelukken, des te vrelender aangezien de koningin in dit geval meestal een kostbaar exemplaar is. Men neme een raat zonder broed uit het gewenste volk, waarvan men — door licht afschudden — eventueel de pudere bijen verwijdt. Deze raat hangt men in een gesloten

kastje, waarin ook de koningin een plaats krijgt in een huisje, afgesloten met een prop honing of suikerdeeg. Een ander zet men op een rustige en koele plaats. De bijen voelen zich natuurlijk fluks moerloos en vinden prompt de koningin. Omdat ze met weinig zijn, zullen ze niet veel kunsten maken en de koningin zo spoedig mogelijk bevrijden, die dan op de raat gaat kuieren. Na 1 of 1½ dag heeft men dan een volkje, weliswaar zeer klein, doch het is toch een volkje geworden. Dit kan dan op de reeds beschreven methode in het gewenste grote volk ingevoerd worden.

Dat men met het invoerkastje werkelijk moeilijke stukjes uit kan halen, moge het volgende voorbeeld bewijzen. Door omstandigheden, o. a. tengevolge van langdurige afwezigheid, had ik vorig jaar medio juli een moerloos volk, waarin reeds leggende werksters aanwezig waren, gezien het beeld, dat verschillende raten opleverden. Iedere imker weet, dat een volk in dit stadium alleen maar goed voor één ding is, n.l. afkloppen op een stuk darrenraat elders, en in de kast hetzij eitjes hetzij dop of koningin brengen. De terugvliegende bijen accepteren dan deze situatie, de leggende werksters blijven op de darrenraat en kunnen doodgetrapt worden. Ik zou dan ook niet gearzeld hebben dit te doen, ware het niet, dat er in de kast ook dunne honing zat en de lindedracht juist afgelopen was, zodat ik dus vreesde door het afkloppen een fikse roverij te doen ontstaan.

Nu had ik wel een kernvolkje met een koningin, bevrucht in het duinbevruchtigingsstation van de afd. Haarlem voorhanden en ik besloot hiermee het experiment uit te halen. Dus deze koningin met de raat in het invoerkastje gehangen, waarbij ik zorgde, dat de koningin aan de kant van het gaas kwam en zo de zaak in het moerloze volk gehangen.

Uiteraard kon de koningin niet door leggende werksters doodgestoken worden, daarentegen verwachtte ik wel, dat zodra de moerloze bijen voldoende van de aanwezigheid van een koningin op de raat doordrongen waren, zij de leggende werksters zouden doodsteken. Dit gebeurde inderdaad na pl.m. een ½ uur, althans toen werden er een stuk of 10 pas gestoken

DE PRIJS DER BIJENSUIKER

Met belangstelling las ik het artikel van de heer V., een der stille werkers achter het suikerscherm, die thans de tijd gekomen acht „opening van zaken en verantwoording van het gevoerde beleid te moeten geven” waar het betreft de huidige suikerprijs. Het artikel is een noodkreet.

Gedurende de naoorlogse jaren is de prijs der bijensuiker sprongsgewijze gestegen en houdt de teruggang van het ledental onzer vereniging hiermede gelijke tred. Ook in andere imkersverenigingen is zulks het geval. Velen hebben de bijenhouderij, waar geld bij moest, — ook slechte weersomstandigheden spelen hun rol — aan de kapstok gehangen.

Een kern, de ware imkers, waaronder kaalhoofdige en in het vak vergrijsde, die, noodgedwongen, hun aantal iemen reeds danig hebben ingekrompen, als ook enkele beginnelingen die het eens willen „proberen,” vormt de schamele en jaarlijks wegterende rest, uiterst gevoelig en kwetsbaar als de bijenhouderij in Nederland is door conjunctuursinvloeden. Thans zijn we dan op een prijsniveau der bijensuiker aangeland, dat het bijenhouden tot een luxe maakt. Bedroeg de suikeromzet onzer vereniging in 1949 nog rond 1.256.000 kg. in 1953, in vier jaren tijds, is die omzet reeds teruggelopen tot 523.565 kg. en nog steeds gaat het bergafwaarts. Moet de eigenlijke bijenhouderij werkelijk van de baan?

Moet de man, die er met bijenhouden zo gaarne iets bij verdient, moeten de eigenlijke imkers, de mensen met 10, 20, 30 en meer standvolken, thans het veld ruimen?? En waarom??? Intrekking der subsidie op industrie- en consumptiesuiker (ook de bijensuiker werd niet gespaard!), het heffen sinds 1 jan. j.l. van omzetbelasting op onze broodnodige voedsuiker (waarom?) en als derde omstandigheid: het vervallen van een belangrijke reductie bij aankoop der suiker (Kan hier, in samenwerking met de andere imkersbonden of op andere wijze, niet tot een nieuwe overeenkomst worden gekomen?) hebben dit keer 'n prijsverhoging der bijensuiker tot gevolg gehad, die inderdaad de genadeslag voor de imkerij kan betekenen.

Waarom die bijenhouderij, die sinds jaren door conjunctuursinvloeden wordt gekwetst, niet gespaard voor algehele ondergang???; de bijenteelt, die en voor de land- en de tuinbouw en voor de fruitteelt van zo groot belang wordt geacht. Men is het volkomen eens met het feit, dat onze iemen, de kosteloze arbeidskrachten in de boomgaarden, en door de imkers gratis daarheen gezonden, alsook in de fruitplantages niet gemist kunnen worden, willen fruittelers en boom-

bijen de kast uitgebracht, waarvan ik aanneem, dat het de leggende werksters waren. Jammer genoeg heb ik verzuimd dit te laten onderzoeken.

De volgende dag werden er ijverige krantensnippers naar buiten gedragen en toen ik na enkele dagen de kast opende vond ik, dat de koningin reeds zelf een uittocht uit het kastje had georganiseerd, althans ze tippelde rustig rond in het tot voor kort moerloze volk.

gaardbezitters in staat zijn, hun oogsten in de vorm van appels, peren, kersen, bessen, aardbeien, pruimen, frambozen enz., vooral in onze dagen, zo hoog mogelijk kunnen opvoeren zowel voor binnenlands gebruik als voor export. Zeker, met dat feit is óók minister Mansholt en niet minder zijn collega van Financiën het roerend eens. Deze heren hebben, vooral in onze dagen, het hoofd vol met zware, ambtelijke zorgen, en dan blijft er allicht iets aan de strik-stok hangen, zoals in ons geval: de bijenteelt, de bijenhouderij, die al te zwaar blijft en wordt belast, wat natuurlijk niet de bedoeling is. De bijenhouderij, kan immers niet worden gemist, want niet minder dan twee bijenteeltconsulenten zijn door het Rijk aangesteld om de imkers van voorlichting te dienen en deze consulentenschappen worden nog steeds in stand gehouden. Rijkssubsidie wordt er nog steeds gegeven voor cursussen in de bijenteelt. Waarom dan voor de Nederlandse imkers geen bijensuiker beschikbaar gesteld tegen een prijs die voor hen acceptabel is?? Aan hoeveel nijvere handen, óók in handel en industrie, geven de bijen werk! De jaarlijkse export van Nederlands fruit, om maar eens iets te noemen, en waarin onze bijen hun aandeel hebben gehad, loopt in de miljoenen guldens! en staat in schrille tegenstelling met dat handjevol geld, dat de Nederlandse bijenhouderij uit de staatskas vraagt in de vorm van bijensuiker tegen een billijke prijs voor lijfsbehoud en gedijen. Met het verstrekken van accijnsvrije suiker en met een extra toewijzing, indien er een misoogst heeft plaats gehad, is de bijenhouderij niet meer geholpen, zoals de feiten dat zonneklaar bewijzen. Met deze faciliteiten alleen, valt de teruggang der bijenteelt niet meer te stuiten. De prijs der bijensuiker moet aanzienlijk naar omlaag, wil de Nederl. bijenhouderij verder voortbestaan en kunnen gedijen, want ook de concurrentie der buitenlandse honing (de jaarlijkse import is niet gering!) heeft men het hoofd te bieden. Ongeacht de suikernotering in de handel, dient er, met rijkssteun, een prijs voor de voedsuiker te worden vastgesteld, die wordt aangepast aan de conjunctuurschommelingen onzer dagen, wil de bijenhouderij in Nederland voor algehele ondergang worden behoed.

Dat dan ook de hier ontvouwde suggesties er toe bijdragen, imkerend Nederland uit de benarde positie te verlossen.

Heren stille werkers achter het suikerscherm, mijn dank!

LITTLE BEE

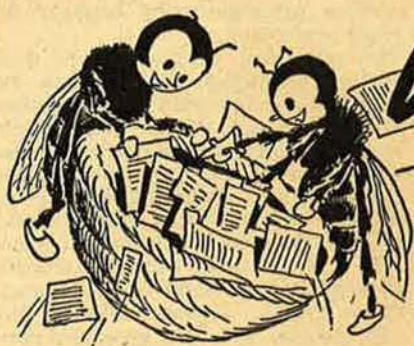
Voor de steun, welk uit bovengeplaatst artikel blijkt, hartelijk dank. Maar het opent geen nieuwe perspectieven welke al niet zijn beproefd of naar voren zijn gebracht.

RED.

De schijnwerper op....

onze actieve afdeling Vriezenveen, die het Hoofdbestuur attent maakte op de ruilverkaveling in het gebied Vriezenveen. Het Hoofdbestuur heeft contact opgenomen met verschillende ambtenaren van de Cultuurtechnische Dienst en het Staatsbosbeheer en op 3 april kon aan de afdeling Vriezenveen worden bericht, dat binnen de grenzen van het mogelijke bij het opstellen van de beplantingsplannen voor wegen en boerderijerven aan de belangen van de bijenteelt aandacht zal worden geschonken.

Leden van „slapende” afdelingen, zet uw schouders er ook eens onder als er in uw omgeving geplant moet worden! Zó kan het bij u ook!

uit de Jaagkieps

Jeugd en bijenteelt.

Een paar maal heeft in ons Groentje een jongen gevraagd: Toe, leer mij imkeren.

Maar Jékavé vindt dat het onderschrift moet zijn: Waarom leer je niet imkeren. Want dat is het probleem van de bijenteelt en niet alleen in ons land, in vele landen in Europa treft men dit probleem aan. De bijenhouders worden oud en als een flinke jongen de eerste vraag zou stellen zou hij bij velen niet aan een gesloten deur kloppen.

In Beeworld 1956/12 vinden we een groot artikel van A. Zappi Recordati, Secretaris-Generaal van Apimondia, over de bijenteelt in zijn vaderland Italië. Hij zegt hierin:

De Italiaanse bijenteelt wordt bedreigd door een nieuw gevaar, waarmede men niet alleen in Italië te maken heeft. Het is de groeiende neiging, niet onder de oudere generatie, maar onder het jonge volk, de bijenteelt in de steek te laten, zodat het aantal bijenhouders achteruit loopt. Dit is slechts één aspect van de ernstige problemen, waarmede wij met de hedendaagse jeugd te maken hebben. De moderne doelen zijn niet idealistisch maar materialistisch, zodat ze de jeugd van het eenvoudige landelijke leven en dus ook van de bijenteelt afleiden.

Eén van de voornaamste moeilijkheden schijnt te zijn dat men alleen van de bijenteelt geen voldoende levensonderhoud kan krijgen.

Tenzij er dadelijk een ernstige actie wordt begonnen, is Zappi bang dat de bijenteelt eens en voor goed zal ineenstorten en dat er slechts een gelukkig aandenken van voorbijgegangene jaren zal overblijven en een aange-naam onderwerp voor literair werk.

Alles moet gedaan worden om dit te voorkomen, een halt moet worden toegeroepen aan de groeiende generatie en zij moet teruggebracht worden naar de bijenteelt.

En de redactie van de Schweizerische Bienenzeitung schrijft in haar Nieuwjaarsboodschap: En verder moeten wij thans een bijna losbandige, naar een materiële opbrengst jagende tijd in het oog houden; wij moeten de jeugd interesse voor de bijenteelt bijbrengen. Dat is niet slechts een staathuishoudkundig probleem. We geven zodoende, al is het dan ook maar aan een klein deel van de komende generatie, welke in het lawaai van de moderne tijd geen koers kan houden, innerlijke waarden mee in het leven, welke hen aan de geboortegrond en het vaderland kunnen binden.

Ook Duitsland heeft dit probleem. In de Deutsche Bienenwirtschaft 1956/11 lezen we dat men in dat land Werkgroepen heeft gevormd om de belangstelling van de jeugd te wekken. In de eerste plaats behoren hiertoe de imkers, welke in de jeugdbeweging werkzaam zijn en verder alle bijenhouders die zich van hun verantwoordelijkheid bewust zijn.

Op de Beierse Imkersdag, welke op 15 september werd gehouden, heeft men de volgende regelen vastgesteld:

1. De bevordering van een toekomstig imkersgeslacht is een gebod van het ogenblik.
2. Dit is niet alleen de plicht van de imkersverenigingen maar in de eerste plaats de plicht van de Staat.
3. Doel moet zijn: meer bijenhouders en niet meer bijen.
4. Met de stichting van een Werkgroep heeft men nog geen toekomstig geslacht gewonnen; praktische arbeid moet geleverd worden.
5. Het resultaat hangt in de eerste plaats van de persoon van de propagandist af.
6. Om succesvol te kunnen werken is het beslist nodig dat bij vele imkers de geest van openhartigheid en mededeelzaamheid verschijnt en geheimdoenerij verdwijnt.
7. Dit werk zal veel activiteit nodig maken.

Duitsland helpt de bijenteelt.

In het boven genoemde Duitse blad staat een bericht dat de regering op verzoek van de Deutsche Imkerbund voor het eerst na de oorlog een bedrag heeft uitgetrokken tot directe bevordering van de bijenteelt en wel 50.000 DM. Het geld is o.a. bestemd voor uitbreiding van de reinteelt-bevruchtungsstations.

In verband met de noodtoestand onder de imkers heeft men ook gevraagd om voorjaarssuiker te verstrekken.

En Zwitserland...?

Ook de Zwitserse imkers hadden een slecht jaar en in de Bondsraad was gevraagd om de accijns op de bijensuiker te verlagen. Dit werd afgewezen, als de vraag ingewilligd zou zijn zou dat een vermindering van 2 Zwitserse francs per volk betekend hebben. Gemiddeld heeft de Zwitserse imker 10 volken en zou dus 20 Fr. in het laadje houden. Maar de administratieve rompslomp zou dit bedrag niet rechtvaardigen. De Bondsraad wijst een speciale reductie van de suikercijns af, is daarentegen bereid andere hulpmatregelen te onderzoeken.

(Schw. Bzt. 1957/1).

gay ceramic Honey Bee

BEE PINS

This is the best bee pin we ever offered; 20% smaller than pictured, heavily silver plated; has safety catch, should be worn in pairs, you would pay much more for this pin in a jewelry store.

Cat. No. 371. SILVER BEE PINS Post Paid\$1.00

Lots of 25 and more 80c each. One Silver Bee Pin with one year of MODERN BEEKEEPING. Postpaid \$1.75

GOLD RUSH BUCKET

En België...

We blijven nog even in regeringskringen. De ook in ons land bekende Belgische Senator Leysen (Imkersdag Breda 1952) voorzitter van de Syndicale Kamer van Bijenteelt hield in 1956 in de senaat een rede. Hij noemde hierin de bijenteelt „het arme familielid van de landbouw”. De bijenteelt en terzelfdertijd de fruitteelt worden door een besmettelijke ziekte nl. Acarine bedreigd als er niet direct maatregelen genomen worden. Er zijn 160 infectiehaarden. (Belg. Apicole 1956 8/9.

En Engeland...

Tot slot nog even overwippen naar het Engelse Parlement. Zoals reeds eerder vermeld is de betekenis van het Engelse gezegde: He has bees in his bonnet (woordelijk: hij heeft bijen in zijn muts) te vergelijken met ons: Het is niet pluis in zijn bovenkamertje.

In het Engelse parlement vroeg een lid aan de minister van Landbouw, wat voor stappen deze had genomen om het aantal bijenvolken in Engeland en Wales te vergroten.

De minister antwoordde dat zijn departement en plaatselijke ambtenaren hulp verleenden aan de bijenhouders door opleiding, raad en toezicht op bijenziekten. Hij was er steeds op uit dat de geboden diensten zo doeltreffend als maar mogelijk zouden zijn, binnen de grenzen van de beschikbare middelen.

De afgevaardigde wees erop dat in het Graafschap Middlesex gedurende de laatste maanden het aantal volken met 500 was verminderd en vroeg of er nog geen andere stappen waren te nemen.

De minister wist geen andere stappen en zou zeer blij zijn als de vragensteller een suggestie zou kunnen

Tot 18 jaar
halve contributie.

doen. Waarop een andere afgevaardigde opmerkte: „Is het mijn Right Hon. Friend bekend, dat als hij naar bijenvolken uitzielt, hij er genoeg kan vinden in de mutsen van sommige Gentlemen van de oppositie?” (British Beejournal 1956 (22/11).

Ook in Australië belangstelling voor K.V.

Op een vergadering van bijenhouders in Queensland werd medegedeeld, dat sinds de Paus van zijn hik was genezen het te verwachten was, dat er vraag naar het Koninklijk Voedsel zou komen. Zo was er een vraag uit New South Wales en de bijenhouders uit Queensland, waren in staat wat K.V. te leveren, waarmede het leven van een kind werd gered. Gezien de dringende aard van het verzoek werd er geen nauwkeurig onderzoek gedaan en tot op heden werden geen

verdere bijzonderheden omtrent dit geval vernomen.

Verwacht mag worden dat er door grotere publiciteit meer vraag zal komen. Door de medische wetenschap in verschillende delen der wereld worden onderzoeken gedaan, maar zover bekend zijn er geen verbaazingwekkende onthullingen over de waarde van K.V. als geneesmiddel gedaan. Gemeld wordt dat in Amerika K.V. gebruikt wordt in schoonheidsmiddelen, welke tegen fantastische prijzen worden verkocht. Het gebruik van K.V. zou voor geweteloze lieden een middel kunnen worden om rijk te worden. Het is daarom nodig voorzichtig te zijn bij het verstrekken van K.V., tenzij aan bepaalde autoriteiten.

Een Italiaans oordeel:

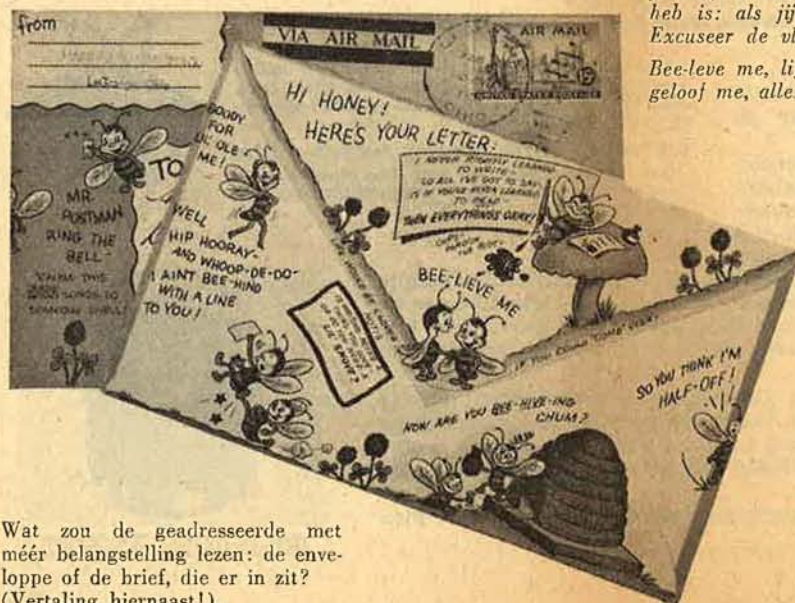
Ook de Italiaanse deskundige A. Zappi Recordati, van wie ik in de aanvang van deze Jaagkieps iets aanhaalde, schreef in dit artikel over K.V. en ik was nieuwsgierig iets over de genezing van de Paus van de hand van een landgenoot te lezen. Zappi schrijft terzake als volgt:

Evenals in andere landen is Italië sinds 1954 met de produktie van K.V. begonnen. Deze nieuwe en interessante ontwikkeling is tot nog toe experimenteel, men is bezig de beste techniek voor het winnen te bepalen, teneinde de laboratoria van K.V. voor proefneming te voorzien.

Het schijnt mogelijk dat een deel van de Italiaanse bijenhouders in de toekomst zou kunnen overschakelen op dit produkt, zoals dat thans al in Frankrijk geschiedt en wij hopen dat het economisch zal gelukken. Dat hangt geheel af van de ontwikkeling en de vraag naar K.V., welke weer afhangt van de ontdekking van een geschikt en eerlijk gebruik ervan.

Een gebeurtenis in deze richting vond plaats in april 1956. Het Nationaal

Mr. Postman ring the bell, 'cause this BEElongs to someone swell = Heer postbode, bel aan, want deze brief is voor een fijne vent.

Wat zou de geadresseerde met méér belangstelling lezen: de enveloppe of de brief, die er in zit? (Vertaling hiernaast!).

Hi Honey! Here's your letter: I never rightly learned to write, so all i've got to say, is if you've never learned to read, then everything's okay. Oops! Pardon the blot! = Hé, schat, hier is je brief: Ik leerde nooit goed schrijven en alles wat ik te zeggen heb is: als jij nooit leerde lezen, dan is alles O.K. Pats! Excuseer de vlek!

Bee-love me, life would be clover if you could comb over = geloof me, alles zou beter zijn als je kon overkomen.

So you think I'm half-off = Je denkt dat ik al half vertrokken ben!

How are you bee-hive-ing, chum? Please get buzzy write me some = Hoe gaat het makker, gu aan 't werk, schrijf me wat!

Is writing notes a thing you love, or do you need a li'l shove? I'll furnish the shove = Hou je van brieven schrijven of heb je een duwtje nodig? Ik zal je 't duwtje geven!

Goody for li'ole me! Well hip hooray and whoop-de-do, I aint bee-hind with a line to you! = Fijn voor mijn klein persoontje! Wel, hiiep hoera en boe boe boe, ik ben niet achterop met je een brief te schrijven!

honey = honing, maar ook: schat.

bee = bij.

clover = klaver maar ook beter.

comb = raat.

hive = bijenkast.

Bijenteelt Instituut te Bologna en de Italiaanse Bijenteeltfederatie (waarvan Zappi president is) belegde in Bologna een vergadering „ter bestudering van bijenprodukten op medisch-biologisch terrein". De autoriteit der sprekers en de belangrijkheid van de plaatsgevonden discussies waren zodanig dat het verslag van deze vergadering een waardevol naslagwerk vormt voor al degenen, die dit terrein willen bewerken. (Maar over de genezing van de Paus niets. Na al hetgeen over K.V. is geschreven zou Jékavé aan inkers, aan wie de vraag zou worden gesteld, of de aangeboden produkten goed zijn, de raad willen geven deze met een schouderophalen te beantwoorden).

Deze maand een paar plaatjes uit Amerika. De aanleiding was een enveloppe welke onze redacteur ontving van een Amerikaanse relatie. Men hoort wel eens zeggen, dat, hoe zakelijk de Amerikanen ook zijn, zij toch kinderlijk kunnen zijn. De afgebeelde rugzijde van de enveloppe is hiervan een voorbeeld. Het is jammer dat we deze in zwart-wit moeten weergeven. Het vertalen van de tekst geeft moeilijkheden, daar veel woorden verkeerd geschreven zijn, waardoor toespelingen op bijen (bee) ontstaan.

Wat denkt u van het beestje op de tweede afbeelding? een gevleugelde bijenluis? Mis. Het is de „beste bijenspel" welke één van de grootste handelaren in bijenteeltartikelen in de V.S. aanbiedt. De speld is van zilver en kost slechts één dollar (4 gulden).

Een honinghandel brengt een paar nieuwe honingpotten in de handel, bestemd om als geschenk te dienen zoals op bijg. plaatje. De plateel-bij in goud en geel is ongeveer 15 cm lang met pootjes van gesmeed ijzer en bevat prima klaver honing in een cellofaan zakje. Kosten \$ 3.—.

Ten slotte de Gold Rush Bucket voor vrienden, welke „reeds alles hebben". Een emmertje van mahonie-hout met koperen banden versierd, gevuld met 1 pound „creamy clover honey" een heerlijke klaverhoning, die niet drupt. Kosten \$ 2.—.

Fransé humor.

De rondleiding in het museum was afgelopen. De gids wendde zich tot het gezelschap en vroeg: Ik denk dat uw aandacht is getrokken door hetgeen gij juist gezien hebt. Als gij vragen wilt stellen ben ik tot u dienst.

Te midden van een pijnlijke stilte klonk een ijle vrouwenstem: Mijnheer, ik zou willen weten, of men voor zulke goed gewreven parketvloeren BIJENWAS moet gebruiken. (Gazette Apicole 1956/12). Tot slot een uit de Leipziger BZT 1956/9 vertaald gedichtje:

Elke druppel honing
Geeft een druppel bloed,
Verdrijft de boze sappen,
Maakt veel weer goed.

Jékavé

Er werd me een geval verteld van een imker, die in het begin van dit jaar al een aantal volken dood had door gebrek aan wintervoer. De 4 kg extra suiker had hij niet ontvangen doordat zijn afdelingsbestuur hem geen suikerkaart had gezonden. Dubbel jammer!

Maar ... hij heeft daarna deze dode volken gedeeltelijk buiten de stal gezet en enige zelfs zonder dak. Dat is toch de manier niet! Dergelijke rommel ziet men vaker hier en daar. Wasmothaarden, verloren gaan van vaak nog bruikbare raten en bederf van materiaal.

In de eerste plaats had deze imker in het Maandschrift kunnen lezen dat er extra suiker verstrekt werd en zijn best moeten doen om daar gebruik van te maken. Maar ... sommigen lezen het Maandschrift niet of slechts gedeeltelijk. Op de officiële mededelingen moet men toch altijd letten. Verder bij uitstel eerst de opschriften lezen en later de rest. Mensen, die zeggen dieren te willen houden, dienen deze behoorlijk te verzorgen. Ze laten verhongeren is wel erg, het zou moeten worden aangemerkt als dierenmishandeling en gestraft. Een week op water en brood b.v.

Dat was iets over schadelijke rommel.

Soms zien we ook nog „nette" rommel in de vorm van ondingen van allerlei soorten zelf getimmerde kasten. Gelukkig blijven we in ons Maandschrift de laatste jaren gespaard voor tekeningen zus-en-zo voor zelf te timmeren kasten. Hieruit ontstond — en ontstaat nog — veel ellende. Het niet passen van ramen en onderdelen is bij het maken van kunstzuermen, verenigen van volken, omhangen enz. om iemand tot verstandsverbijstering te brengen. En als men eens een beginner wil helpen, geef hem dan liever een volkje in een ronde korf dan in een door u zelf niet meer bruikbaar bevonden kast van model „ken-je-Mietje-wel".

Een beginner raad ik altijd aan om met een goede, liefst nieuwe kast te beginnen. We hebben tegenwoordig twee gangbare goede kasten, waarmee men alle kanten uit kan, nl. de dubbelwandige genormaliseerde simplexkast en de enkelwandige spaarkast. Het werken met een kast, waarvan de onderdelen niet passen, bezorgt de toch eerst nog schuchtere en ondeskundige beginner zóveel steken en ellende, dat hij direct genoeg van het bijenhouden kan krijgen.

Het is een mooie stap in de richting van goed bijenhouden geweest, dat van overheidswege deze twee kasttypen aan de cursisten verstrekt zijn.

Ik sluit met de wens uit te spreken, dat men bij het 100-jarig bestaan onzer vereniging zal mogen constateren, dat er eindelijk een grote mate van eenheid in de bijenwoningen is gekomen, liefst genormaliseerd. Zestig jaar geleden was die er zelfs in de vorm van de honderden jaren gebruikte ronde korf!

Een volgende keer hoop ik op de bijenteelt van 50, 60 jaar geleden terug te komen.

DE BIJENMAN.

Imkersdag

Maas, met het traag stromende water als een symbool van de eeuwige, natuurlijke kringloop. En wat niet veranderen zal is de geestkracht en de energie van de Rotterdammers, het hardwerkende, misschien wat eigengereide volkje, welks stem misschien wel eens wat rauw kan klinken in sommige oren. Maar dat weet van aanpakken en doorzetten, dat kan varen tegen de stroom in en zich eerst lekker voelt in een harde wind tegen.

„Stad zonder hart”, zo heet het machtige kunstwerk waarmee de beeldhouwer Ossip Zadkine de stad heeft verrijkt. Weinigen hebben de Rotterdamse geest zo goed begrepen en in beeld gebracht als deze Fransman van Russische afkomst. Zoek in deze figuur geen men-

MEN moet heel wat jaren teruggaan, om ter gelegenheid van een imkersdag aan Rotterdam te denken. Dat was in 1926. En thans, ruim dertig jaar later, komen wij weer bijeen in Rotterdam. Wel heeft de geschiedenis zijn onveranderlijk merkteken op de stad aan de Maas geplaatst. Wie Rotterdam voor dertig jaar terug kende, als een, wel razend drukke en altijd bezige, maar toch rommelige stad met straten waar — om met de Camera Obscura te spreken — „volgens de herinnering van de oudste Rotterdammer, de zon nog nooit geschenen had”, kent de stad niet terug.

Het helse geweld van 1940 heeft voor de Rotterdammer veel oude en geliefde plekjes verloren doen gaan, maar het nageslacht dat geen heugenis meer heeft aan de droeve dagen van weleer, zal met echt Rotterdamse trots opzien naar de torenhoge flatgebouwen, hij zal zich verheugen in de brede straten en ruime pleinen.

Maar wat niet veranderd is, en ook niet veranderen zal is de levensbron van al wat Rotterdammer is: de koninklijke

selijke proporties, want dan zult ge het een gedrocht vinden. Maar zoek er wel de geest van een groot kunstwerk en ge zult het schoon vinden. De armen naar boven geheven om het onheil uit de lucht af te weren en tegelijk bescherming te zoeken bij een Hogere Macht, het hart uit het lijf gerukt. Maar de voeten machtig in de grond geplant, de zware benen onverzettelijk gespannen, blijft dit grootse kunstwerk een onvergankelijk zinnebeeld van de stad.

Er wordt gebouwd in Rotterdam. Er wordt gebouwd met een werkdrijf, die zich node kan schikken in beperkende bepalingen: men zou meer willen, meer en sneller.

In de Riviëra-hal te Rotterdam

7 september 1957

Zie het gigantische Groothandelsgebouw, een verbaazingwekend bewijs van wat durf en samenwerking vermag, kijk naar de Lijnbaan die zich in korte tijd de roem en belangstelling van de gehele wereld wist te verwerven, als het meest moderne en meest ideale winkelcentrum. Zie naar de projecten die nog onvoltooid zijn of nog slechts in voorbereiding: dat alles zijn uitvloeisels van een zeer specifieke geest, een Rotterdamse geest, die zich tegen alle oppositie in een vlieghaven wist te verwerven. Noch Amsterdam, noch Den Haag waren sterk genoeg om datgene te verhinderen wat in Rotterdam als recht en billijk beschouwd werd.

Een nieuwe stad, een oude geest.

„Sterker door Strijd”, is het devies, dat aan het Rotterdamse wapen is toegevoegd. Voorwaar een prachtig woord. Hierin is belichaamd de afschuw die de Rotterdammer heeft van geweld maar de strijd niet schuwt. Hierin is ook geprezen de zin voor samenwerking, opofferingsgezindheid, ijver en bekwaamheid van hen die geroepen zijn de stad te besturen. Als plaats van samenkomst is de keuze gevallen op de Riviëra-hal, de enorme vergaderzaal, gelegen in de Diergaarde Blijdorp. Een zeer groot aantal bezoekers zal daar een plaats kunnen vinden, temidden van een uitgezochte verzameling exotische planten en zeldzame dieren, tezamen gebracht in één der best ingerichte dierentuinen van Europa.

Het programma houden wij nog even in de pen, met uw welnemen. Spoedig hoort u er meer van en wij twijfelen niet of u zult het aantrekkelijk vinden.

Imkervrienden, legt deze dag nu reeds in uw agenda vast.

Op 7 september in drommen naar Rotterdam. Geeft u spoedig op.

De stad Rotterdam verwacht u en heeft u iets te bieden.

BIJ DE FOTO'S:

Links boven: „Stad zonder hart”, het machtige kunstwerk van Zadkine.

Links midden: De nieuwe „Bijenkorf”, een imposant bouwwerk.

Boven: De „Willem Ruys” in de haven.

Onder: De levensbron van al wat Rotterdammer is: de koninklijke Maas.

VAN MAAND TOT MAAND

Tot mijn grote teleurstelling was ik door ziekte verhinderd in het vorige nummer te schrijven. Mijn plaatsvervanger dank ik zeer voor de waardevolle wenken, door hem in het aprilnummer gegeven.

De maanden april en mei zijn, als het weer meewerkt, de belangrijkste in de ontwikkeling van het bijenvolk. En dat geldt in het bijzonder dit jaar. Moest ik u in het februari-nummer waarschuwen dat het contact van de moer met de meer van het broednest verwijderde bijen nog niet zo innig was; nu is door het voortdurend warme weer het broednest zó uitgebreid, dat alle bijen van het volk zich één voelen met de moer.

Zoals u hebt kunnen lezen in „De wereld van de honingbij”, schrijft Butler dit toe aan een stof, die de moer afscheidt en door alle bijen die met haar in aanraking komen wordt overgenomen.

Een feit is, dat proeven met radio-actief voeder, door betrekkelijk weinig bijen opgenomen, in 24 uur reeds in 80% van de bijen in het volk wordt aangetroffen. Nu is de koninginnestof nog niet wetenschappelijk aangetoond, maar daarom kan de veronderstelling van Butler wel juist zijn.

In elk geval groeit het volk nu sterk naar de volwassenheid van het bijenlichaam. Eén van de bewijzen hiervan is, dat de organen voor de voortplanting worden gevormd. Zijn er darrencellen in de raten, dan worden die belegd met eitjes. Zijn er geen darrencellen, dan wordt door de werkers nieuw grof werk gebouwd. Nu is dit het sein voor de imker, die zwermplannen wil verhinderen, om in te grijpen.

Laten we het volk begaan, dan worden een paar weken nadat de eerste darren geboren zijn, moercellen gebouwd en door de moer belegd. Maar er gebeurt meer!

Het volk bereid zich voor op de splitsing! Vóór de geboorte van een zwerm deelt het volk zich in tweeën. Eén gedeelte maakt zich gereed de oude woning te verlaten en zich elders te vestigen.

Verminderde haaldrift en bouwlust en later baardvorming, waarschuwen de oplettende imker dat het volk gereed is voor de deling en van plan is te zwermen.

Nu zijn er verschillende imkers, die ongeveer op dit tijdstip een kunstzwerm maken. Zij verwijderen dus de oude, leggende moer uit het volk. Als dan de eerst uitgelopen jonge moer door tuten haar aanwezigheid kenbaar maakt, worden alle moerdoppen uitgebroken en men hoopt

dan daarmee het zwermen te voorkomen.

Dit is echter niet altijd het geval! Wat niet verandert is, dat het volk zich reeds gesplitst heeft. Dit is ook de reden dat een deel van het volk zich naar buiten stort, als de jonge moer haar bruidsvlucht houdt en dus een bruidswerm vormt.

Nu kunnen we wel klagen over die „vervelende bruidswermen”, maar eigenlijk zijn wij zelf er de oorzaak van.

We handelen in strijd met een van de belangrijkste levensuitingen van het bijenlichaam.

Welk doel hebben we als we trachten het zwermen te voorkomen?

Kort gezegd komt het hierop neer. We willen ons honingvolk zo krachtig mogelijk houden! Maar wij moeten niet uit het oog verliezen, dat we door verkeerd behandelen van het volk een „langzaam-aan-actie” ontketen, die werkelijk niet bevorderlijk is voor de honingproductie. Denk u maar het geval, dat ik u hierboven beschreef.

- a. Het volk haalt niet.
- b. Er gaan 10 tot 12 dagen voorbij voor er een jonge moer roept.
- c. Wanneer houdt deze haar bruidsvlucht? Dat kan 2 tot 3 weken duren, omdat de raten nog vol gesloten broed zitten en de jonge moer pas aan de leg gaat als het broed uitgelopen is.
- d. Wij weten niet óf en wanneer een bruidswerm komt. En als die komt is de kans groot dat die verloren gaat en het honingvolk moerloos wordt.

Wanneer moeten we dan ingrijpen? In elk geval vóór de splitsing in het volk plaatsheeft. Daarom ben ik het met v. Gool eens, die de kunstzwerm vroeg in het jaar wil maken.

Dit is naar mijn mening op het tijdstip dat darrenraat belegd wordt of darrenraat gebouwd wordt.

Dit is niet altijd te verenigen met de stelregel, dat we de kunstzwerm maken ongeveer een maand voor de hoofdracht begint.

Waarom doen we dit eigenlijk?

Het volk heeft dan bij het begin van de dracht: a. een jonge moer; b. weinig broed te verzorgen en daardoor veel haalbijen om de oogst binnen te halen. Maar hebt u niet opgemerkt dat b.v. bij bijen, die naar het koolzaad gebracht zijn: a. raten vol broed te verzorgen zijn en b. dat bij goed weer enorme hoeveelheden honing gehaald worden? Wat dit betreft, kunnen we gerust van bovenstaande regel afwijken, als wij slechts zorgen dat we sterke volken hebben.

Hoe krijgen we sterke volken? Behalve dat het een goede moer heeft, moet het volk ruimte hebben, het moet zich kunnen uitbreiden. Daarbij worden er duizenden jonge bijen geboren, waarvan de wasklieren ontwikkelen en die dus behoefte hebben om te bouwen. Wij hebben daardoor gelegenheid telkens raten met kunstraat in te hangen. Niet midden in het broednest, maar tussen raten bezet met broed en die voor een groot deel met stuifmeel gevuld zijn.

Slaat het weer om, zodat het overdag koud is en 's nachts nachtvorst heerst, dan moeten we bijvoeren! Anders trekken de bijen zich samen en koelen de raten met broed, die zich op de rand van het broednest bevinden, te veel af, zodat er veel broed sterft of zich onvoldoende ontwikkelt.

Als u met bijvoeren begonnen bent, zet dat dan voort tot de bijen voldoende buiten kunnen halen!

Tob u niet af met zwakke volken te versterken. Gebruik de sterke volken als honingvolken en gebruik de zwakkere om die honingvolken te versterken!

Nu iets voor korfimmers. Deze kunnen nu het zwermen zoveel mogelijk verhinderen.

Ik geef u een voorbeeld van twee korven. Korf 1 staat op plaats A. en korf 2 op B. Van korf 1 wordt een matige zwerm afgeklopt, die geplaatst is op plaats A. Deze krijgt dus alle vliegbijen van korf 1. Korf 1 komt op plaats B. te staan en krijgt dus alle vliegbijen van korf 2. Deze wordt verderop in de stal gezet, vooral niet vlak naast plaats B. Na 11 of 12 dagen roept de jonge moer in korf 1. Dit volk wordt afgejaagd in een lege korf en deze wordt gezet op plaats B. De korf 1 met de roepende moeren wordt nagezien. De moerdoppen vernietigd, de raten ingekort en de korf afgedekt met een zak, op een warm plaatsje in de schuur met de opening naar boven neergezet.

Na 2 dagen wordt de zwerm, die op plaats B. staat, weer op korf 1 teruggeslagen en weer op B. neergezet.

Twijfel je of wel alle moerdoppen in korf 1 vernield zijn, dan kun je de korf één of twee keer van een hoogte van ± 30 cm op de grond botsen. Hierdoor wordt, als er nog een onbeschadigde moerdop aanwezig mocht zijn, de moer gedood, doordat haar achterlijf door de stoot ingedrukt wordt.

Het aantal korfvolken is van 2 op 3 gebracht en het zwermen is afgelopen.

W. J. L. H.

honig

(Vervolg)

In dit artikel zal worden besproken wat er gebeurt, indien gekristalliseerde honig wordt verhit. Het verhitten van honig heeft om drieërlei redenen plaats.

1. In groot fust verpakte, gekristalliseerde honig laat zich niet zonder meer in kleinere verpakking overbrengen; door het verhitten en het **vloeibaar maken** van de honig wordt deze overbrenging mogelijk; het is hiervoor niet nodig, dat alle kristallen zijn opgelost en de honig geheel helder is geworden.
2. Door de verhitting worden de in de honig voorkomende gistcellen en andere micro-organismen gedood of afgezwakt, waardoor spoedig bederf van de honig door gisting en/of zuurwording wordt tegengegaan; de verhitting heeft nl. een **pasteuriserende werking**.
3. De praktijk heeft geleerd, dat door verhitting gedurende een bepaalde tijd bij een zekere temperatuur de honig geheel helder wordt en dat **spoedige herkristallisatie wordt voorkomen**.

De eerste vraag welke te beantwoorden was en waarop ik in de geraadpleegde literatuur geen antwoord vond, was de volgende. Heeft er door de verhitting van honig een verandering plaats in de grof chemische samenstelling, welke wijziging van invloed zou kunnen zijn op de kristallisatie?

Om op deze vraag een antwoord te kunnen geven, werden drie honigsoorten, nl. vruchtboombloesemhonig, koolzaadhonig en honig, welke volgens het stuifmeelonderzoek afkomstig was van witte klaver en korenbloem, gedurende 6 uur bij 70° C. verhit; zowel vóór als na de verhitting werd het saccharose-(suiker)-gehalte, het fructosegehalte en het glucosegehalte bepaald, benevens de verhouding, welke er tussen het fructose- en het glucosegehalte bestond; in de levensmiddelenwetkunde is het in zo'n geval gebruikelijk, het fructosegehalte (f) te delen door het glucosegehalte (g) en het verkregen cijfer met 100 te vermenigvuldigen, m.a.w. de waarde voor $100 \times \frac{f}{g}$ te bepalen.

In het volgende overzicht zijn de resultaten van het verrichte onderzoek vermeld.

Invloed van verhitting (6 uur bij 70° C.) op de grof chemische samenstelling van honig.

	vruchtboombloesem		koolzaad		klaver en korenbloem	
	voor verhitting	na verhitting	voor verhitting	na verhitting	voor verhitting	na verhitting
Saccharose geh. in %	5.41	4.57	1.67	1.67	4.75	4.75
fructose geh. (f) in %	40.12	41.34	40.84	40.79	41.46	41.71
glucose geh. (g) in %	37.41	36.51	40.69	40.54	34.49	34.19
$100 \times \frac{f}{g}$	107.2	113.2	100.37	100.61	120.2	122.0

Alleen bij de vruchtboombloesemhonig was het saccharosegehalte na de verhitting iets lager dan voor de verhitting; bij alle drie honigsoorten was $100 \times \frac{f}{g}$ na de verhitting hoger dan voor de verhitting (bij koolzaadhonig trouwens slechts in zeer geringe mate). Hieruit volgt, dat de mogelijkheid van een geringe vermindering van het saccharosegehalte en van een eveneens geringe verandering in de verhouding tussen fructose en glucose niet geheel moet worden uitgesloten; doch het is nauwelijks te verwachten, dat deze veranderingen van merkbare invloed zouden kunnen zijn op de kristallisatie.

Bij het verhitten van honig worden de gevormde kristallen weer opgelost; omtrent de minimum temperaturen, waarbij dit geschiedt, kan 't volgende worden medegedeeld:

Volgens Fiehe¹⁾ verdwijnen de kristallen in de honig door verwarming gedurende 100 uur bij 37° C. Volgens Gubin (zie het artikel over de samenstelling en de eigenschappen van in Nederland gewonnen honig in nummer 4, 1957 van ons maandschrift) is de laagste temperatuur, waarbij volledige oplossing van de kristallen plaats grijpt pl.m. 35° C., doch eisen verschillende honigsoorten hogere temperaturen, terwijl in de praktijk de temperatuur niet lager dan 45° C. zou moeten bedragen.

Door mij is in verband met bovenvermelde gegevens nagegaan, bij welke temperatuur en na welke tijd verschillende in Nederland gewonnen, gekristalliseerde honigsoorten geheel vloeibaar worden, d.w.z. met het blote oog bekeken, geheel helder schijnen en geen spoor van kristallen meer vertonen.

Oplossing der kristallen in gekristalliseerde honig door verhitting.

temperatuur	koolzaadhonig	klaverhonig	heidehonig
37° C	na 14 dagen nog niet geheel helder	na 14 dagen nog niet geheel helder	na 96 uur geheel helder
38° C	" " "	" " "	na 72 uur geheel helder
39° C	" " "	" " "	na 40 uur geheel helder
40° C	" " "	" " "	na 25 uur geheel helder
41° C	" " "	" " "	na 22 ½ uur geheel helder
42° C	na 11 dagen nog niet geheel helder	na 168 uur geheel helder	na 21 ½ uur geheel helder
43° C	" " "	na 10 uur geheel helder	na 10 uur geheel helder
44° C	" " "	na 6 ½ uur geheel helder	na 8 uur geheel helder
45° C	na 4 dagen nog niet geheel helder	na 4 uur geheel helder	na 8 uur geheel helder

Al naar de botanische herkomst gedragen zich dus bij deze betrekkelijk lage temperaturen de honigsoorten inderdaad verschillend. Het blijkt dat een honigsoort, zoals heidehonig, welke betrekkelijk langzaam kristalliseert, vooral bij de lagere temperaturen (37-42° C.) het snelst weer geheel helder wordt, doch bij temperaturen boven 43° C. door klaverhonig wordt „ingehaald”; bij koolzaadhonig, welke gemakkelijk kristalliseert, duurt de oplossing der kristallen het langst. Het was echter bovendien nodig, het gedrag der kristallen in honig bij verhitting op hogere temperaturen na te gaan, aangezien voor deze verhitting in de praktijk hogere temperaturen gebruikt worden en zoals we straks zullen zien, inderdaad ook nodig zijn, om een spoedige herkristallisatie te voorkomen.

Wanneer honig in een gesloten vat (dus zonder verdamping) verhit wordt, zal, indien alle kristallen, welke na afkoeling weer zouden kunnen dienen als kristallisatiekernen, oplossen en geen nieuwe kristallisatiekernen ontstaan of van buiten af ingebracht worden, de honig daarna in theorie gedurende onbepaalde tijd vloeibaar blijven. Indien echter het oplossen der kristallen onvolledig plaats heeft gehad, zal de honig weer kristalliseren en wel des te sneller, naarmate meer nog onopgeloste

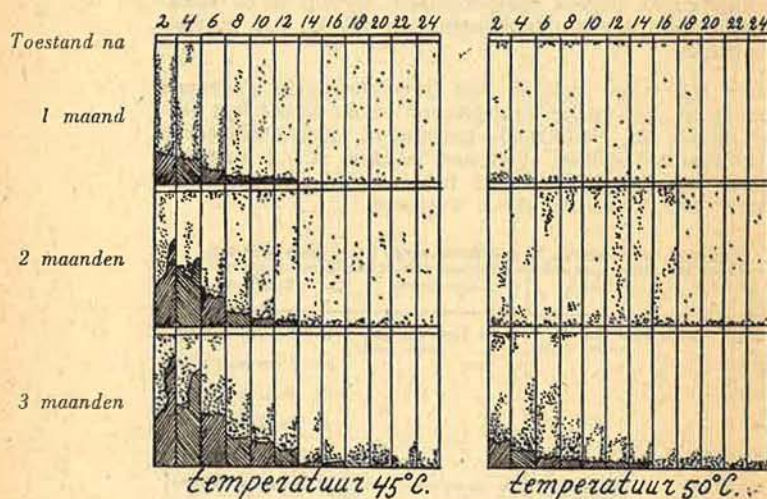
1) J. Fiehe, Beitrag zur Kenntnis deutscher Honige, Z. Unters. Lebensm. 52, 244 (1926).

kristallen aanwezig waren; deze onopgeloste kristallen, die weer dienen als kristallisatiekernen, **behoeven met het blote oog niet zichtbaar te zijn**; de honig kan dus na verhitting geheel helder schijnen, terwijl toch nog vrij talrijke kristallisatiekernen aanwezig zijn.

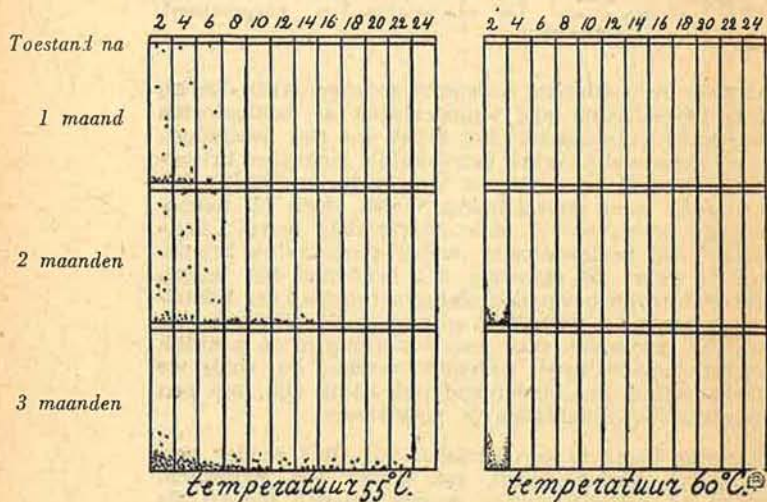
Door mij is daarom nagegaan, hoe een in Nederland gewonnen gekristalliseerde zomerhonig (klaver, korenbloem en enkele andere drachtplanten) na verhitting bij verschillende temperaturen (45, 50, 55, 60, 65, 70, 75 en 80° C.) en gedurende bepaalde tijden zich wat betreft de herkristallisatie gedraagt.

In de volgende tekening zijn de resultaten der proeven bij 45, 50, 55 en 60° C. schematisch weergegeven; het schuin gearceerde gedeelte wijst aan, in hoeverre de kristallen, welke weer ontstonden, op de bodem van het glas zakken, daar aangroeiden en een aaneengesloten massa vormden; losse, nog zwevende kristallen in de honig en enkele niet aaneengegroeide kristallen op de bodem zijn door een stippeling aangegeven.

Tijd der verhitting in uren

Tijd der verhitting in uren

We zien in deze tekening, dat een verhitting bij 45° C. zelfs gedurende 24 uur (waarbij de honig op het blote oog reeds lang geheel helder is geworden) niet voldoende is om herkristallisatie te voorkomen; reeds na één maand zijn wederom enkele kristallen zichtbaar, welke na 3 maanden zijn bezonken op de bodem en daar blijkbaar langzaam verder aangroeien.

Een verhitting van 20 uur bij 50° C. houdt deze honig gedurende 1 maand geheel vloeibaar; na 2 maanden

zijn echter zelfs in de gedurende 24 uur bij deze temperatuur verhitte honig weer zwevende kristallen ontstaan, die na 3 maanden op de bodem van het glas zijn gezakt.

Verhitting bij 55° C. schijnt aanvankelijk meer afdoende, aangezien na 1 maand in het glas, waarin de honig 8 uur lang verhit is geweest, nog geen nieuwe kristalvorming heeft plaats gehad; na 2 maanden zijn echter kristallen te voorschijn gekomen tot in de honig die 14 uur (en korter) bij 55° C. is verhit, terwijl na 3 maanden alleen die honig nog geheel helder is, welke 24 uur bij deze temperatuur is verhit.

Bij 60° C. krijgen we de eerste praktisch afdoende en bruikbare resultaten van de verhitting te zien; na 1 maand zijn alle glaasjes nog geheel helder; na 2 maanden blijkt verhitting gedurende 4 uur afdoende te zijn geweest, terwijl ook na 3 maanden in de honig, gedurende 4 uur bij deze temperatuur verhit, nog geen kristallen weer zichtbaar zijn geworden.

Bij 65° C. bleek een verhitting van 2 uur voldoende te zijn; ook na 3 maanden was nog geen spoor van herkristallisatie zichtbaar. (Deze laatstgenoemde proef en de volgende zijn niet op de tekening weergegeven). Bij 70° C. was een verhitting gedurende 1 uur niet geheel voldoende, die gedurende 2 uur wel, om de honig tenminste 3 maanden lang geheel helder te houden; bij 75° C. is een verhitting gedurende 1 uur daarvoor voldoende; bij 80° C. is een verhitting gedurende 1½ uur niet geheel voldoende; bij 85° C. houdt 10 minuten verhitten de honig 3 maanden lang geheel helder; bij 90° C. is zelfs een verhitting van niet langer dan 5 minuten in staat, om alle kristallen zo grondig op te lossen, dat binnen 3 maanden geen herkristallisatie plaats heeft. In alle honig, welke bij deze proeven na 3 maanden nog vloeibaar en geheel helder was, waren evenmin na 4 maanden kristallen zichtbaar geworden.

Hoewel deze proeven uit een wetenschappelijk oogpunt dus ook bij vrij hoge temperaturen werden genomen, zullen we in de volgende artikelen zien, dat om twee redenen dergelijke hoge temperaturen in de praktijk niet voor het verhitten van honig in aanmerking komen.

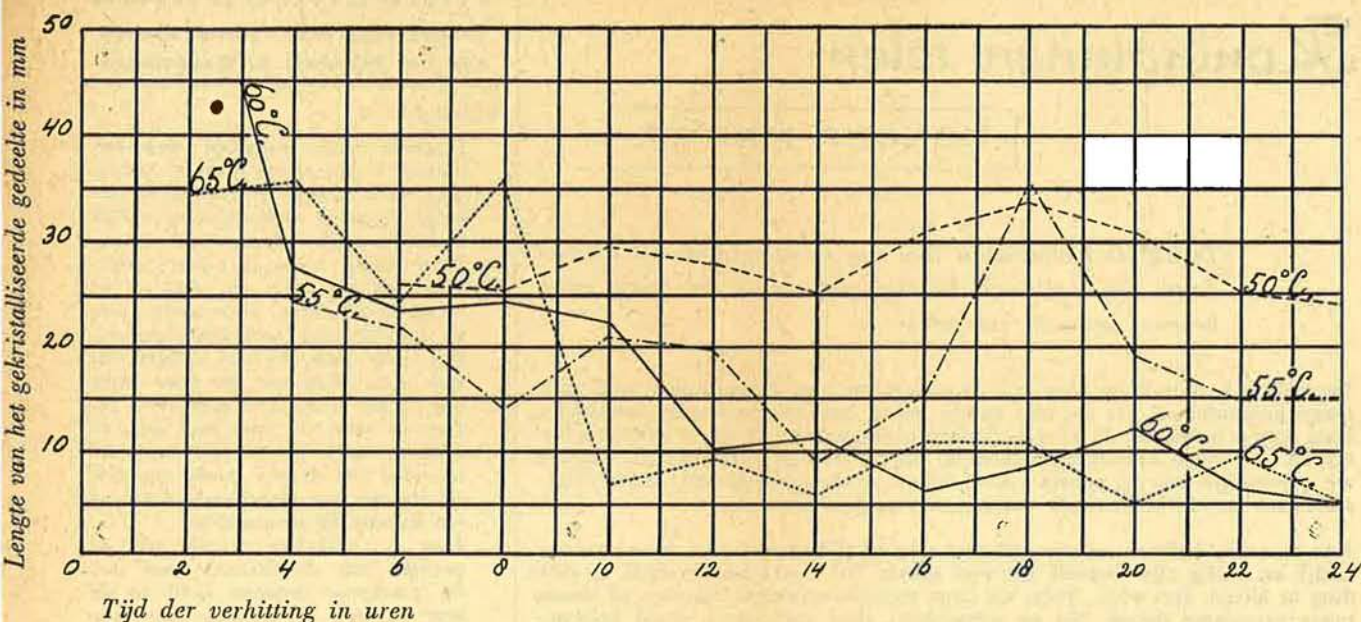
Bij de beschouwing van de resultaten van deze proeven kwam de vraag bij ons op, of in de aldus verhitte honig alleen de kristallisatiekernen in grotere of kleinere mate waren vernietigd, dan wel, of bovendien de kristallisationsnelheid was veranderd.

Teneinde dit laatste te kunnen nagaan, werden wederom voldoende hoeveelheden van een bepaalde honigsoort gedurende 2, 4, enz. tot en met 24 uur verhit bij 50, 55 enz. tot en met 80° C. (bij de hogere temperaturen tot en met 12 of tot en met 6 uur).

Na de verhitting werden de aldus behandelde monsters gegoten in, aan de ene zijde open en rechthoekig omgebogen, aan de andere zijde gesloten glazen buizen van 25 cm lengte en 8 mm wijde. Daarna werden alle buizen aan het open einde geënt met een gelijke, kleine hoeveelheid gekristalliseerde honig; na 2 maanden werd nagegaan over welke lengte de honig was uitgekristalliseerd, hetgeen door bevestiging der buizen op een ondergrond, welke met millimeterpapier was bedekt, gemakkelijk in millimeters was af te lezen. De bereikte resultaten zijn in de volgende grafische voorstelling gedeeltelijk weergegeven.

Wanneer we eerst kijken naar de lijnen, welke betrekking hebben op de honig, welke bij 50 en bij 55° C. werd verhit, dan valt mede te delen, dat bij de, gedurende de kortste tijden, nl. 2, 4 en 6 uur verhitte proeven enkele niet afleesbaar waren, aangezien de honig niet vanaf de plaats van de enting uitgekristalliseerde, doch tegelijkertijd over de gehele lengte van de buis, aangezien blijkbaar veel kristallisatiekernen overgebleven waren.

Alhoewel de kristallisatie in sommige buizen onregelmatig plaats heeft, kan na 24 uur noch bij 50° C., noch bij 55° C. van een duidelijke afneming van de kristallisationsnelheid worden gesproken; de lijnen immers,

welke de lengten van het gekristalliseerde deel in de buizen aangeven, eindigen rechts ongeveer even hoog als zij links beginnen.

Vervolgens zien we naar de curven, welke betrekking hebben op de verhitting bij 60 en bij 65° C. Deze beide curven geven een duidelijke afname van de kristallisationsnelheid te zien, welke afname optreedt, wanneer de honig langer dan 8 à 10 uur verhit wordt.

Ook de verhitting bij 70, 75 en 80° C. leidde tot een afname van de kristallisationsnelheid; de curven, welke op deze temperaturen betrekking hebben en die ge-

deeltelijk onregelmatig verlopen, zijn niet op nevensgaande grafische voorstelling weergegeven. (Zij zijn gepubliceerd in het Chemisch Weekblad no. 49 (1931) bladz. 686.)

Het is niet gemakkelijk, het verloop van deze curven, welke gedeeltelijk een gelijkmatig ritme in de toppen en dalen hebben, te verklaren, daar we hier waarschijnlijk te doen hebben met een combinatie van de kristallisationsnelheid bevorderende, zowel als vertragende factoren, waarbij deze laatste, nl. de vertragende factoren tenslotte de overhand krijgen.

COMMISSIE tot het nazien van de rekening over 1956

Wageningen, 16 april 1957.

Aan de Algemene Vergadering,

Ondergetekenden, B. G. Kreiter, Arnhem en J. A. L. van Blommestein, Amsterdam, leden der bovengenoemde commissie, hebben heden met de heer W. H. van Mourik en de heer R. P. Groenveld het accountantsrapport over 1956 bestudeerd.

De gelijkvormigheid der jaarlijkse rapporten vergemakkelijkt het doorzien der opstellingen en balansen en de uitleggingen van de heer van Mourik konden ons op alle punten bevredigen.

De leiding heeft de nodige aandacht besteed aan de rente-inkomsten van de kasgelden. Deze zijn op bevredigende wijze geplaatst.

Onze commissie wil echter gaarne gebruik maken van deze gelegenheid om enige bemerkingen te plaatsen.

De gehele exploitatie heeft een toename van het kapitaal van ongeveer f 1.560,— veroorzaakt, hetgeen voor een vereniging zeer bevredigend is. De totale vermeerdering van kapitaal ad f 5.745,— is verder ontstaan door de uitkering van de Schade Enquête Commissie, dus een eenmalige betaling. Bij deze totale toename moet ook bedacht worden, dat volgens de beurskoersen van 31 december 1956 eigenlijk een verlies van ongeveer f 5.000,— zou moeten paraïsseren.

De Commissie:

(w.g.) B. G. KREITER.

(w.g.) J. A. L. VAN BLOMMESTEIN.

Koninginnen telen

ZONDER MOEITE

Terwijl de hoofdvolkten voor ons de voorjaarsogst binnenhalen, zijn onze jonge koninginnen, als we een beetje geluk hebben, bevrucht geworden.

Terwijl de hoofdvolkten voor ons de voorjaarsogst binnenhalen, zijn onze jonge koninginnen, als we een beetje geluk hebben, bevrucht geworden. Tien dagen nadat we de kastjes buiten plaatsten, gaan we 's avonds even kijken. De jonge koningin zit meestal op de middelste raat. Daar vinden we gewoonlijk ook de eerste eitjes. Neem echter niet meteen dat middelste raam uit de kast, maar eerst een van de zijramen.

Aan de bijen kunnen we meestal wel zien of alles in orde is. Als ze vriendelijk en rustig zijn, belooft dat veel goeds. Nu is het zaak vooral op één ding te letten: Het voer. Toen we deze volkjes maakten, hadden ze alleen maar verzegeld broed. Nu ze binnenkort heel wat open broed hebben, gaat dat veel voer kosten. Deze kleine volkjes zijn meestal erg ijverig en als er dracht is, zorgen ze wel voor zichzelf, ik heb ze zelfs wel eens een raat met voedsel moeten afnemen. Maar als er niets binnen komt, is oppassen de boodschap.

Nu worden de meeste van de geteelde bevruchte koninginnen direct gebruikt. Ze worden in onze hoofdvolkten ingevoerd, zodra ze aan de leg zijn. Het voer is in dat geval geen probleem. Als het weer niet te veel tegen gezeten heeft, hebben we onze jonge koninginnen aan de leg als we van onze hoofdvolkten vegers hebben afgenomen. Bij het maken van die vegers hebben we alle aanwezige doppen weggebroken, voor het geval ze al aanwezig waren. Negen dagen na het maken van de vegers breken we opnieuw alle aangezette doppen weg en dan kunnen we de jonge, bevruchte koningin in een moerhuisje, afgesloten met een kurk, tussen de raten steken. Na een of twee dagen vervangen we de kurk door een prop honingsuikerdeeg of zeer stijve honing. Dat doen we als we zien, dat de bijen van het volk de koningin vriendelijk gezind zijn, als ze hun tong door de openingen in het moerhuisje steken om haar te voeren. We geven het volk elke avond een potje voer, om de stemming te verhogen. De koningin begint lang niet altijd direct te leggen, soms wacht ze daarmee tot alle broed uitgelopen is. Weer veel geduld oefenen dus.

Het komt ook een enkele keer voor, dat een koningin niet aangenomen wordt. Omdat we in deze tijd altijd rijpe doppen tot onze beschikking hebben, gaan we in het bevruchtungskastje, als het zich goed moerloos voelt, een rijpe dop hangen. Als we tegelijk wat voeren, wordt die meestal aangenomen. Voeren kan ook gebeuren door wat voer open te krabben.

Hebben we een paar dagen later nog doppen, dan hangen we er nog een in het kastje, zonder te zien wat er van de eerste geworden is. Zo hebben we straks nog een paar moeren op reserve voor het geval dat er onverhoopt iets scheef mocht gaan. Met de koninginnen, die we in grote kasten (doch ook op drie raampjes) hebben gekweekt, gaan we eender te werk.

Hebben we koninginnen in een broedbak op een separator boven een hoofdvolk gekweekt, dan zoeken we uit het onderste volk de moer (en we breken eventueel aangezette doppen uit). Op het hoofdvolk leggen we een enkel vel van een krant met wat gaatjes erin geprikt en daarop plaatsen we weer het bevruchtungskastje. In de meeste gevallen loopt de vereniging vlot van stapel. Er zijn nog veel meer manieren om jonge bevruchte koninginnen in standvolken in te voeren. Hebt u reeds ervaring met een andere manier dan hier beschreven is, pas die dan maar toe. Zodra u zeker weet, dat de koninginnen aangenomen zijn, ruimt u de overvloedige volkjes op. U verenigt ze met uw honingvolken. U hebt immers bij elk honingvolk al een veger staan? Dat is genoeg! Alleen als u wilt uitbreiden of als u volkjes of volken wilt verkopen, houdt u ze aan.

Nog een verzoek: als u deze methode hebt toegepast, schrijf ons dan even het resultaat en maak ons deelgenoot van uw eventuele moeilijkheden. Ook ervaringen, die voor anderen van belang kunnen zijn, horen we graag. Misschien komen we er op terug als we deze rubriek gaan voortzetten. En dat gaan we zeker doen als uit de brieven blijkt, dat er belangstelling bestaat voor „koninginneteelt zonder moeite”.

VRAGENRUBRIEK

Vragen voor deze rubriek zenden aan het Bijenhuis te Wageningen

Vraag 8.

Ofschoon een grasgroen beginner, reageer ik op steken niet of nauwelijks. Ook niet op steken op betrekkelijk gevoelige plaatsen of op enkele steken tegelijk of kort na elkaar. Deze dagen kreeg ik echter 's morgens rond negen uur een steek op het polsgewricht. Deze veroorzaakte echter geen zwelling, zelfs geen roodheid. Een lichte jeuk, die snel ophield, dat was alles. Ruim zes uur later vloog een bij mij in de neus, ongeveer 1 cm diep en stak. De neus zwol iets, de bovenlip sterk op. Na de eerste 30 seconden was er geen sprake van pijn, slechts van een gevoelloosheid als na een injectie bij de tandarts.

Maar... volkomen parallel met de zwelling van de bovenlip zwol ook de 's morgens gestoken hand en de arm tot aan de elleboog zeer aanzienlijk op. Geen pijn, doch eveneens een verdoofd gevoel en later een prikkeling als bij een ledemaat dat „slaapt”. Ruim dertig uur later was de zwelling van de lip wél, die van de arm eveneens, die van de hand echter nog niet geheel weggetrokken. De huisarts, die ik het geval curiositeitshalve liet zien, wist geen verklaring te geven. U wel?

J. v. R. te A.

Bijesteken

U begeeft zich met uw vraag geheel op medisch terrein en daarop kan en mag ik mij als leek niet wagen.

Wel kan ik u mededelen, dat de ene bijestek vaak heel andere verschijnselen te voorschijn roept dan de andere, ook als die steken door dezelfde persoon worden opgelopen. Ook is het onder immers algemeen bekend, dat een steek, welke aanvankelijk geen duidelijk waarneembare gevolgen heeft, enige uren later zijn uitwerking door een sterke zwelling gaat vertonen, vooral na het ontvangen van een of meer steken, zij het op een ander deel van het lichaam of ook wel na een hevige vermoeidheid. En ook is het een bekend feit, dat de zwelling soms optreedt op een geheel andere plaats van het lichaam dan die waar de steek is ontvangen. Mij is een geval bekend van iemand, die een steek opliep onder de kin en de volgende morgen zat zijn ene oog potdicht.

De jeuk, een gevoel van verdoofdheid zonder pijn van betekenis en later een prikkeling van het gezwollen lichaamsdeel, zijn overigens de met een bijestek gepaard gaande normale gewaarwordingen. De door u vermelde tijdsduur van de zwelling is eveneens normaal.

S.

Vraag 9.

a. Hoeveel volken kan men zetten per ha koolzaad?

b. Hoe ga ik te werk om zoveel mogelijk uitgebouwde raten te krijgen? Ik heb daar gebrek aan en na het verenigen heb ik een volk over, dat ik daarvoor gebruiken kan. J. J. H. te S.

Hoeveel volken per ha koolzaad? Hoe krijg ik veel uitgebouwde raten?

a. Als het gewas in goede conditie verkeert kunnen per hectare koolzaad plus minus 10 volken worden geplaatst.

b. Om uitgebouwde raten te verkrijgen kunt u tegen het broednest ongeveer om de week een raam met kunstraat plaatsen (dus tussen stuifmeelraam en het laatste zijraam van het broednest). De tweede keer plaatst u dan het raam met kunstraat aan de andere zijde van het broednest. Is het volk héél sterk, dan kunt u ook inééns aan beide zijden van het broednest een raam met kunstraat inhangen. Indien er geen flinke dracht is, dient u te voeren. Geen nieuwe kunstraat inhangen zolang de reeds bijgeplaatste raten nog niet goed zijn uitgebouwd.

S.

Uit de

Afdelingen

AFD. REGGEDAL

Op 28 maart i.l. hield de afdeling Reggedal haar voorjaarsledenvergadering. Door ziekte van de voorzitter Daalwijk, leidde de penningmeester H. Teerink deze bijeenkomst. In zijn openingsrede betreurde de heer Teerink het, dat voor het imkeren niet veel animo meer was. Vooral de jeugd kan zich hiervoor niet meer interesseren. Ook de anderen vallen af.

De hoge suikerprijs is hier volgens hem ook wel debet aan, maar de hoofdzaak is wel, dat de liefhebberij ontbreekt. Met de wens, dat voorzitter Daalwijk spoedig geheel hersteld zal zijn, verklaart de heer Teerink deze vergadering voor geopend. De agendapunten worden vlot afgewerkt. De jaarverslagen van secretaris, penningmeester en depothouder en tevens het verslag van de kascommissie geven geen aanleiding tot op- of aanmerkingen.

Tot afgevaardigde naar de algemene vergadering te Utrecht werd aangewezen de heer J. Bittink te Diepenheim en als diens plaatsvervanger de heer H. J. Haanen te Goor.

Voor het reizen met bijenvolken naar het koolzaad in de N.O. Polder konden 26 kasten genoteerd worden. Zeer zeker niet genoeg, maar men hoopt het aantal nog te kunnen vergroten. Velen laten zich afschrikken door het spuitgevaar. Verschillende vragen konden door de voorzitter afdoende worden beantwoord. Bij de gratis verloting werd ieder een prijsje ter hand gesteld.

Met de wens, dat het jaar 1957 een gunstig bijenjaar mag worden, een opwekking tot de leden het bijenhouden te stimuleren en de reizende imkers naar het koolzaad in de N.O. Polder een goede reis te hebben

toegewenst, besluit de voorzitter deze geanimeerde vergadering.

AFD. WINSCHOTEN

Onder grote belangstelling van de zijde der jeugd werd op 28 maart door de afd. Winschoten een viertal films vertoond. De Voorzitter, de heer A. Heidekamp, sprak in zijn openingswoord zijn dank uit aan het adres van de heren leraren en onderwijzers voor de medewerking die ze verleend hadden bij de kaartverkoop. Hij hoopte dat de jeugd in de toekomst meer animo zou krijgen in het houden van bijen. De eerste film, die men te zien kreeg, was een film over de IJsborg-expeditie. Bij de tweede film, getiteld „Zonnevolk“, gaf de heer Van Aarst uit Wageningen een duidelijke explicatie. Deze in Rusland opgenomen film was niet alleen prachtig, maar ook zeer leerzaam voor de houders van bijen en voor de belangstellenden.

Ook 's avonds trokken de films een ruime belangstelling. In plaats van „Zonnevolk“ werd nu vertoond „Bijenhouden met succes“, toegelicht door de heer Van Aarst. Verder een dierenfilm en een tweetal natuurfilms, die ook zeer in de smaak vielen. Naar aanleiding van „Bijenhouden met succes“ werden tal van vragen gesteld. De heer P. Slebring, vice-voorzitter, dankte de explicateur aan afloopt hartelijk en bood hem als herinnering een Groninger kook aan.

De beide filmvoorstellingen werden ongeveer door 400 personen bezocht. Een mooi succes!

AFD. BUNNIK-HOUTEN E.O.

Op 8 april j.l. had in Bunnik de eindles plaats van de door deze afd. georganiseerde Fruittelerscursus van 22 lessen.

Mede waren aanwezig de burgemeester van Bunnik, mr. E. A. M. J. v. d. Weyer, de heer Chr. de Jong in z'n functie van weth. en directeur van de Fruitveiling Bunnik, de heer J. v. Donk van het Rijkstuinbouwconsulentschap Utrecht, het volledige afdelingsbestuur en de commissie van toezicht. Het examen werd afgenomen door de leraar C. Pater Jzn., waarna de burgemeester de diploma's en cijferlijsten uitreikte en hierbij zijn tevredenheid uitsprak over alles wat de cursisten geleerd hadden. Ook de heer J. v. Donk sprak in dezelfde bewoordingen en zegde toe, dat het afdelingsbestuur steeds op de volle medewerking van het tuinbouwconsulentschap kan rekenen. Namens de cursisten overhandigde de heer G. J. Zomer een fraai boekwerk aan de leraar alsmede 2 klappers. Een diploma werd uitgereikt aan: mej. H. F. C. Meems en de heren P. v. Manen, G. E. v. Bentum, J. J. v. d. Wiligen, J. A. Maas, J. Tholen, L. van Vliet, W. J. G. Hoogstraten, G. J. Zomer, A. J. v. Rijn, F. A. Beemer, W. Miltenburg, G. J. Peek, J. A. van Zijl, J. de Vos, allen te Bunnik en E. J. W. Basset uit Woudenberg.

C. P.

AFD. APELDOORN

Op 15 maart j.l. werd de laatste vergadering van het winterseizoen gehouden. Als vanouds kenmerkten de vergaderingen zich niet alleen door leerzame lezingen en het afdraaien van enkele fraaie films, doch ook door een gezellige sfeer. Slecht winterweer weerhoudt dan ook de meeste leden niet ter vergadering te komen, zodat

we over het aantal vergaderingbezoekers tevreden mogen zijn.

Het bestuur had kosten noch moeite gespaard om de vergaderingen zo aantrekkelijk mogelijk te maken. Buiten de normale agendapunten stonden o.a. op het programma:

Lezing door de heer P. A. van Zorge. Onderwerp: „Voorjaarsverzorging en ontwikkeling van de bijen“.

Lezing door de heer J. van Aarst. Onderwerp: „Eisen waaraan tentoonstellingshoning, etc. moeten voldoen“.

Voor beide lezingen bestond grote belangstelling. Van de gelegenheid tot het stellen van vragen werd druk gebruik gemaakt. Wat de verzorging van de tentoonstellingshoning betreft, is het velen duidelijk geworden dat bij een juiste behandeling van de honing en het emballagemateriaal veel te bereiken valt. De voorzitter wakte de leden op om op de a.s. honingtentoonstelling zoveel mogelijk in te zetten. Plannen voor gezamenlijke inzending zullen nog nader door het bestuur worden uitgewerkt en t.z.t. bekend gemaakt.

Vertoond werd de Nederlandse geluids-film „Het Zonnevolk“ en de film „Bloemen in Holland“.

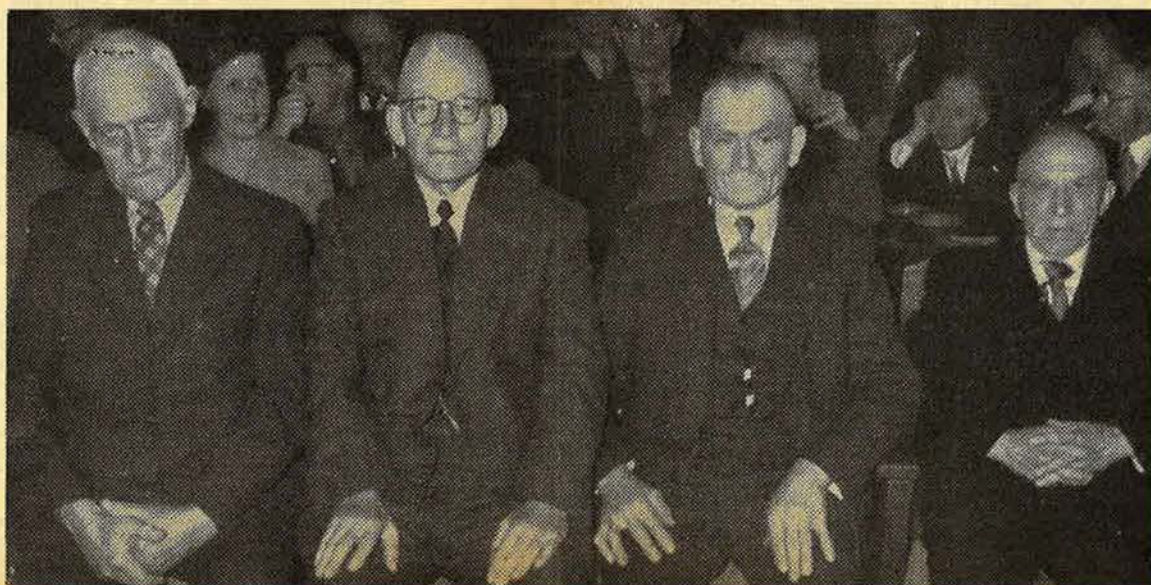
Door onze voorzitter, de heer Jansonius, werd een film afgedraaid, getiteld „Wij en onze immen“, een film door hemzelf vervaardigd en weergevende de behandeling der bijen in het voorjaar, het gereedmaken voor de drachtvelden, het winnen van de honing en het gereedmaken voor inwinteren. Een bijzonder aardige en leerzame film, die veel bijval oogste. Reeds kwamen verzoeken binnen om deze film te gelegentijd nogmaals af te draaien.

De eindles cursus gevorderden werd door de heer P. A. van Zorge afgenomen in de vergadering van 21 november j.l. Aan alle cursisten kon het diploma uitgereikt worden.

Als hoogtepunt en waardig slot van het winterselsoen werd in de vergadering van 15 maart j.l. de eremedaille uitgereikt aan de heren A. J. Aarts, G. van Essen, H. Hazelaar, G. J. Leerink en J. Tiemens (eerstgenoemde was wegens ziekte verhinderd de vergadering bij te wonen). Na een hartelijk welkom en een inleidend woord van de voorzitter gaf deze het woord aan de heer H. G. Maagendans, lid van het hoofdbestuur, die speciaal voor het verrichten van de uitreiking van de medailles uit Arnhem was overgekomen.

In een hartelijke toespraak wees de heer Maagendans op de trouw en toewijding van de jubilarissen aan de vereniging gedurende een halve eeuw, om daarna nog de speciale diensten te memoreren van ieder afzonderlijk. Met hartelijke gelukwensen, ook namens het hoofdbestuur en onder daverend applaus werd het eremetaal op de borst der jubilarissen gespleet. In een slotwoord sprak de voorzitter de hoop uit dat deze avond nog lang in de herinnering der jubilarissen mag voortleven. Hij dankte nog eens afzonderlijk de heer Leerink voor het vele werk dat deze niet alleen in het belang van onze afdeling heeft gedaan en naar we hopen nog zal doen, maar ook tijdens zijn bestuursfunctie voor de afdeling Deventer. Nimmer werd tevergeefs een beroep op de heer Leerink gedaan.

Tenslotte sloot de voorzitter deze laatste

De jubilarissen
der
afd. Apeldoorn

der vele nuttige en leerzame vergaderingen van dit seizoen en sprak de hoop uit dat de natuur ons dit jaar gunstiger gezind zal zijn dan het vorige jaar, wenste de leden een succesvol honingjaar en een weerziens in september a.s.

Oogst en Dracht

GELDROP, 14 april 1957 — Wat de uitwintering der bijen betreft, bij ons waren er zeer weinig dode tegenover andere jaren, het voedselverbruik was volgens mij zeer laag, komt dat soms door die zachte winter?

Op 5 april zijn ze naar het fruit gegaan, was toen zeer zacht weer met rond 20 graden, maar dat mooie weer laat het weer aardig zitten, maar dat kan ook nog wel zijn goede kant hebben, wat dan tenminste de bijen betreft. 4 en 5 april is er bij ons aardig op de kers gevlogen en sindsdien niets meer. Maar hopen doet leven en dat doet een imker toch?

R. v. d. HURK.

DEN HAAG, kuststrook ten zuiden van de haven, 10 april '57 — De bijen zijn prachtig door de winter gekomen. Er is weinig vorst geweest en, wat veel meer zegt, weinig of geen sneeuw. In februari al enige flinke reinigingsvluchten, 1 februari bloeide het eerste sneeuwklompje bij mij in de tuin en al spoedig volgden er meer en ook de blauwe scilla kwam weldra in bloei. Half februari waren er al crocussen open. De tweede helft van februari was wat guurder, tenminste hier aan de kust, maar maart gaf reeds in het begin dagen, waarop volop stuifmeel werd binnengebracht. 8 en 9 maart werd voor het eerst ook de elsvogel. De poolheide, welke hier in de tuintjes veelvuldig voorkomt, werd tevens druk bezocht. De vlucht wordt drukker en regelmatig en er wordt kennelijk veel water aangedragen, een onmiskenbaar teken dat het broednest zich uitbreidt. Wilg, amandel, sleedoorn en ribes komen in de tweede helft van maart in bloei. Ook zijn er al enige paardebloemen en de fruitbomen — pruimen en peren — beginnen te bloeien.

Eind maart zijn er al flinke broednesten in de goede volken aanwezig en niet alleen zijn broed. Begin april zijn er hier en daar jonge darren uit!

28 maart beginnen er al heel wat bloempjes in het koolzaad te verschijnen, waarom besloten wordt daar op 5 april heen te reizen.

Sedert 6 april is het weer echter veel kouder, zodat noch hier noch op het koolzaad wat te halen is. SLOT

EGMOND-BINNEN. — De broedaanzet is dit jaar zeer vroeg begonnen. Op 12 maart zagen we een volk met 6 ramen broed. Hetzelfde volk had toen reeds vrij wat honing gehaald op krokus. Ook de dracht op andere honinggevendende bolgewassen (druifjes en scilla's) begon al in maart en bracht veel honing en stuifmeel in de kasten. Hierdoor trad al spoedig ruimtegebrek op, zodat we op 4 april al een tweede broedbak of honingzolder hebben gegeven. Op 14 april bloeiden de hyacinten. Hiervan komen in deze streek echter minder velden voor dan van de reeds genoemde muscari en scilla. Aanvankelijk meenden we, dat de bloei van het koolzaad in de Wieringermeer wel vóór half april zou beginnen, maar een koudere weerperiode heeft de groei geremd en nu verwachten we de bloei omstreeks of vlak na Pasen. In ieder geval is de koolzaadreis na Pasen vastgesteld. Het verenigen en afvliegen van volken voor versterking gaf wegens goed weer en dracht geen moeilijkheden. Daar er begin april al veel darrenbroed aanwezig was, kan men met het telen van jonge koninginnen wel eind april beginnen.

A. VAN DEN BERG.

SOEST, 18 april 1957 — De bijen zijn de 3e week in maart naar Buren (Betuwe) gegaan. Het mooie weer in maart was hoopvol na de voorspoedige uitwintering. Wilgen zijn in Buren helaas niet aanwezig om daar in maart profijt van te trekken. Bessen en pruimen bloeiden reeds. 16 april werd de tweede broedkamer geplaatst. De paardebloem en peren stonden in bloei. Een inspectie van enige volken gaf ons te zien, dat voldoende voedsel aanwezig was. Temperatuur om te oogsten was te laag: 14°. Volken waren nog niet over dieptepunt (wat betreft sterfte oude bijen en aanwas jonge bijen) heen.

TWENTHE, 18 april 1957 — De maand maart bracht ons al flink stuifmeel en wat honing voor de volken. Over het algemeen zijn de volken slecht en dat kwam goed van pas. Maar april sneeuw, hagel en vorst en de vele bomen die bloeiden worden niet bevroren en de enkele zonnestralen tussen de bomen door maken vele slachtoffers. Enkele imkers hebben bijen opgestuurd en hier werd Nosema geconstateerd.

Maak ieder voorjaar uw kasten schoon met sterk sodawater, haal al de ramen uit de kast, die niet beledigd zijn en dompel ze in sodawater, klop ze wat uit en hang ze nat terug in het volk, ook kunstraatvellen. Vele imkers staan klaar om naar de kool in Groningen te gaan en de N.O.P. en ik wil hopen, dat de Algem. Vergadering geen begrafenis wordt van de vele slachtoffers. In het Groentje staat, in de N.O.P. was geen bespuitingsschade geweest in '56. Is

de schrijver daar zelf geweest? Zelf ben ik er geweest en drie dagen na de bespuiting zaten er duizenden bijen dood op de kool. De vele klachten zijn het beste bewijs.

NIJHUIS.
(Die imkers verzuimden dan de schade te melden, zie Groentje april blz. 55. Red.)

BIJENMARKTEN

BIJENMARKT EMMEN, 12 april 1957 — 2 korven verkocht voor f 15,— per stuk. De aanvoer was tot onze spijt te gering, omdat er meerdere kopers waren. Op de markt werden nog 5 niet-aangevoerde volken verkocht. De handel was vlót. Er was ook nog vrij veel belangstelling voor bijenteeltartikelen.

Door de R.O.N. werd nog een reportage gemaakt van de bijenmarkt, die ook door de A.V.R.O. werd uitgezonden. We hebben de bijen nog even laten zoemen, hetgeen duidelijk hoorbaar was voor de radio.

BIJENMARKT ZENDEREN, 13 april 1957 — 3 kasten onverkocht, 19 korven verkocht voor f 16,— tot f 22,—.

De markt was goed bezocht en de vraag naar korven en volken op ramen was groter dan de aanvoer. De drie kasten waren van mij zelf en voor de ramen met bijen werd mij f 25,— geboden per stuk, maar daar ik kasten over heb en f 40,— per stuk vroeg ging de koop niet door. Twee hadden 6 ramen en 1—7 ramen broed. Van Dam had goede zaken gemaakt.

NIJHUIS.

BIJENMARKT DORDRECHT, 12 april 1957 — Aanvoer 12 kasten, 28 zesramers en 7 korven. 12 kasten verkocht voor f 30,— tot f 35,—; 21 zesramers voor f 20,— tot f 25,— en 7 korven voor f 15,— tot f 17,50. Vrij goed weer, behoudens enkele hagelbuien. Koud. Handel vlót; hogere prijzen dan in 1955. Veel belangstelling van het publiek. Demonstratietent deed het goed; de heren Bayens en De Groot hebben de hele morgen op populaire wijze voordrachten over het bijenleven en het bijenhouden gehouden; enige nieuwe leden meldden zich aan. Een achttal scholen kwam onder leiding van het personeel de markt bezoeken.

Aanwezigheid stand met imkersartikelen van het Bijenhuis werd zeer op prijs gesteld; imkers uit wijde omtrek deden hun inkopen. Prijzen werden toegekend voor: verstkommende aanvoerder, grootste aanvoer, beste volk in kasten en beste volk in korven.

Alles bijeen een goed geslaagde markt, welke onze afdeling deed besluiten de leden te adviseren ook voor 1958 enige volken voor de markt op te zetten. W. B.

SPEURBIJTJES

GEVRAAGD: Elk quantum inl. Bijenhoning oogst 1957 tegen hoge prijs. Aanbiedingen met monster en prijs aan BIJENSTAND HONINGFRUIT, Bunnik.

TE KOOP: Een z.g.a.n. 2-raams Honingslinger. Ook wel willen ruilen voor kasten. H. KOMIES, Marktstraat 16, Winschoten (Gr.).

TE KOOP: Gebruikte V.S. kasten met broedkamer. Te koop à f 18,—. M. KOPPE, Soestdijkseplein 23, Den Haag (vooraf bericht).

TE KOOP: 4 Volken, waarvan 3 in spaarkasten en 1 in 5-raams kastje. F. W. ROETMAN, Helling 4, Aalsmeer.

TE KOOP: Gebruikte enkelwandige 10-raams Bijenkasten met dubbele broedkamers en 20 ramen. Alles Simplexmaat, met zwaar vlak zinken dak en zinken voerbakjes en met inschuifbare vliegplank (een ideale reiskast) à f 10,—, bij W. ZWART, Henrik 88 (Fr.).

TE KOOP AANGEBODEN: Circa 250 kg ruwe suiker, tegen elk aannemelijk bod. Monster op aanvraag. T. KOPPENOL, 's Gravenweg 54, Rotterdam. Tel. 122051 (K 1800).

TE KOOP: Partijtje 1e kwal. Honing, monster op aanvraag. C. JOZIASSE, Dorpsstraat 53, Serooskerke.

BOD GEVRAAGD op 15 Bijenkasten, 12-raams, systeem „Tee-ka“. Broed- en honingk. grote voerbak, zinken dak en losse bodem, uitermate geschikt voor fabrieksmethode. H. OOSTERKAMP, Boyl 85 (Fr.). Tel. 278 (K 5262).

TE KOOP GEVRAAGD prima bijenvolken. Prijsopgaaf onder letter R aan Bijenhuis, Wageningen.

Wij leveren alles op het gebied der bijenteelt tegen de laagst mogelijke prijzen.

Simplexkasten, dubbelwandig, met 2 broedkamers, ramen + blikjes voor f 35,—. Idem met 1 broed- en 1 honingkamer voor f 34,—.

Kunstraat thans per kg f 7,50.

Extra dun voor honingkamer f 8,—.

Werkkloon zuiver was tot kunstraat f 1,50 per kg. U kunt ook uw droge raten zenden voor kunstraat.

Onze nieuwe prijslijst is gereed en wordt u op aanvraag gaarne toegezonden.

H. T. VAN DAM en Zn - BIJENPARK
JUBBEGA (Fr.) - TELEFOON 382.

**GEEF NU AAN
UW RODE KRUIS!**